PROGRAM

# TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

PROGRAMOVÉ TÉZY 2026

## TRNAVSKÝ KRAJ OBČANOM

*Transparentne · efektívne · hospodárne*

# Obsah

Program je usporiadaný do trinástich tematických kapitol. Členenie zachováva pôvodné programové tézy a zjednocuje ich do publikovateľnej podoby.


01 **Základné programové tézy** — *Trnavský kraj na prvom mieste*

02 **Hospodárstvo** — *Silná ekonomika, inovácie a pracovné miesta*

03 **Financie a hospodárenie** — *Verejné peniaze pod verejnou kontrolou*

04 **Doprava a infraštruktúra** — *Cesty, mosty a doprava ako jeden systém*

05 **Pôdohospodárstvo, vidiek a krajina** — *Pôda, voda a regionálna produkcia*

06 **Bezpečný a odolný kraj** — *Pripravenosť, civilná ochrana a prevencia*

07 **Spravodlivosť, prevencia a spolupráca s justíciou** — *Prevencia skôr než represia*

08 **Medzinárodná spolupráca a prezentácia kraja** — *Kraj otvorený spolupráci a investíciám*

09 **Sociálna politika, súdržnosť a rodina** — *Dôstojný život a férové služby*

10 **Školstvo, vzdelávanie a talent** — *Škola pre reálny život a budúcnosť regiónu*

11 **Šport a aktívny život** — *Šport ako zdravie, komunita a identita*

12 **Kultúra a historická pamäť** — *Živý kraj histórie, festivalov a tradícií*

13 **Zdravotníctvo, kúpeľníctvo a nemocnice** — *Dostupná starostlivosť v každom okrese*

# 01 Základné programové tézy

*Trnavský kraj na prvom mieste*

**Trnavský kraj na prvom mieste. Vo všetkých rozhodnutiach kraja musia byť záujmy jeho obyvateľov nadradené osobným, straníckym, developerským alebo akýmkoľvek externým záujmom.**

- Trnavský samosprávny kraj musí byť moderným, bezpečným, hospodárnym a sebavedomým regiónom, ktorý bude silným priemyselným, dopravným, turistickým, poľnohospodárskym aj kultúrnym centrom západného Slovenska.
- Prioritou kraja musí byť priemysel, pracovné miesta a ekonomický rozvoj. Trnavský kraj patrí medzi hospodársky najsilnejšie regióny Slovenska a musí túto pozíciu ďalej posilňovať podporou výroby, technologických parkov, logistiky, energetiky, moderných inovácií, výskumu a spolupráce so strednými a vysokými školami.
- Kraj musí aktívne podporovať rozvoj strategických priemyselných zón, automobilového priemyslu, elektrotechniky, energetiky, strojárstva, potravinárstva a moderných technológií tak, aby sa vytvárali kvalitné a dobre platené pracovné miesta pre domácich obyvateľov.
- Trnavský kraj má jedinečnú geografickú polohu. Ako hraničný región s väzbami na Česko, Rakúsko a Maďarsko musí rozvíjať cezhraničnú spoluprácu v oblasti dopravy, hospodárstva, cestovného ruchu, školstva, zdravotníctva aj kultúry.
- Podporujeme rozvoj medzinárodného cestovného ruchu a vytváranie kvalitných služieb pre domácich aj zahraničných návštevníkov. Trnavský kraj má obrovský potenciál v oblasti kúpeľníctva, rekreácie, športu, gastronómie, vinárstva, histórie a prírodného turizmu.
- Rozvoj regiónu nesmie byť postavený len na jednom meste alebo jednom odvetví. Kraj musí systematicky rozvíjať všetky svoje prirodzené centrá a lokality — Piešťany ako kúpeľné a zdravotnícke centrum, Trnava ako univerzitné a priemyselné centrum, Skalica a Záhorie ako región cestovného ruchu, vinohradníctva a histórie, ako aj Dunajskú oblasť, Žitný ostrov a vidiecke regióny.
- Kraj musí podporovať rozvoj turistických a rekreačných lokalít ako Smolenický zámok, Jaskyňa Driny, Jahodník, Malé Karpaty, vodné plochy na Váhu a Dunaji, kúpeľné mestá, cyklotrasy, vinohradnícke oblasti, historické centrá miest a kultúrne podujatia regionálneho významu.
- Trnavský kraj musí efektívnejšie využiť potenciál termálnych vôd, kúpeľníctva, aquaparkov, rekreačných zariadení a zdravotného turizmu. V čase rastúcej geopolitickej nestability vo svete môže byť región bezpečnou a stabilnou destináciou pre klientelu zo zahraničia, ktorá hľadá kvalitné zdravotné, rehabilitačné a rekreačné služby na európskej úrovni.
- Strategické prírodné bohatstvo kraja — termálne vody, poľnohospodárska pôda, vodné zdroje, lesy a verejný majetok — musí byť chránené v prospech obyvateľov kraja a budúcich generácií.
- Transparentnosť, odbornosť a efektívnosť musia byť základom fungovania kraja. Verejné obstarávania, eurofondy, zákazky a hospodárenie s majetkom kraja musia byť pod verejnou kontrolou.
- Trnavský kraj musí efektívnejšie čerpať eurofondy a externé zdroje financovania najmä na obnovu ciest II. a III. triedy, mostov, nemocníc, sociálnych zariadení, stredných škôl, športovísk, kultúrnych zariadení a regionálnej infraštruktúry.
- Prioritou musí byť moderná doprava a infraštruktúra. Kraj potrebuje systematickú obnovu ciest a mostov, rozvoj železničných spojení, bezpečnejšiu verejnú dopravu, podporu cyklodopravy a lepšie napojenie regiónov na diaľničnú a železničnú sieť Slovenska.
- Kraj musí podporovať rozvoj letísk, logistických centier, priemyselných parkov a strategických dopravných koridorov, ktoré zvýšia konkurencieschopnosť regiónu.
- Podpora podnikania, remesiel, poľnohospodárstva, vinohradníctva, lokálnych výrobcov, gastronómie a cestovného ruchu musí byť jednou z hlavných priorít kraja.

- Sociálne služby musia byť dôstojné, dostupné a moderné. Seniori, zdravotne znevýhodnení občania, rodiny aj ľudia v núdzi musia cítiť podporu kraja v každodennom živote.
- Zdravotníctvo v kraji musí byť stabilné a dostupné. Podpora nemocníc, ambulancií, zdravotníckeho personálu, rehabilitačných zariadení a moderných zdravotníckych služieb musí byť jednou z hlavných priorít krajskej politiky.
- Školstvo, šport, kultúra a podpora mladých ľudí sú investíciou do budúcnosti regiónu. Kraj musí vytvárať podmienky, aby mladí ľudia neodchádzali za kvalitnejším životom mimo regiónu alebo do zahraničia.
- Rozvoj Trnavského kraja musí byť dlhodobý, odborný a koncepčný. Kraj nesmie stagnovať ani byť riadený improvizáciou, ale musí byť moderným a silným regiónom s jasnou víziou budúcnosti.

## Trnavský kraj občanom. Transparentne, efektívne, hospodárne.

# 02 Hospodárstvo

*Silná ekonomika, inovácie a pracovné miesta*

**Podporovať prepojenie hospodárstva, stredných škôl, univerzít, vedecko-výskumných pracovísk a praxe tak, aby vzdelávanie reagovalo na reálne potreby trhu práce a regiónu.**

- Aktívne spolupracovať s univerzitami a vysokými školami v Trnave, Bratislave, Nitre, Žiline a ďalšími odbornými pracoviskami pri podpore výskumu, technológií, energetiky, umelej inteligencie, zdravotníctva a moderného priemyslu.
- Podporovať vznik technologických, vývojových a inovačných centier v spolupráci s univerzitami, súkromným sektorom a samosprávami.
- Rozvíjať spoluprácu s významnými technologickými a priemyselnými spoločnosťami pôsobiacimi v regióne vrátane vývojových a výskumných centier, ktoré prinášajú know-how, inovácie a vysokokvalifikované pracovné miesta.
- Podporovať ďalší rozvoj elektrotechnického, automobilového, strojárskeho a IT sektora nadväzujúceho aj na historickú priemyselnú tradíciu regiónu, vrátane bývalých elektrotechnických výrobných kapacít v Piešťanoch a ďalších priemyselných centier kraja.
- Podporovať moderný priemysel, technologické parky, logistiku, energetiku, elektrotechniku, automobilový priemysel, strojárstvo, IT sektor a výskum s vysokou pridanou hodnotou.
- Rozvíjať malé a stredné podnikanie, lokálnu výrobu, remeslá, rodinné firmy a regionálnych producentov potravín a služieb.
- Efektívne využívať strategickú polohu kraja a podporovať hospodársku spoluprácu so susednými regiónmi a krajmi — Bratislavský kraj, Nitriansky kraj, Trenčiansky kraj — ako aj s prihraničnými regiónmi Rakúska, Česka a Maďarska.
- Podporovať cezhraničné hospodárske projekty, dopravné prepojenia, logistické centrá a spoločné investície v Podunajsku a na západnom Slovensku.
- Rozvíjať medzinárodnú spoluprácu kraja v oblasti cestovného ruchu, zdravotníctva, kúpeľníctva, športu a kultúry vrátane spolupráce s prímorskými regiónmi a turistickými destináciami.
- Podporovať rokovania o rozvoji leteckého a turistického prepojenia regiónu s vybranými zahraničnými destináciami a hľadať možnosti sezónnych alebo pravidelných spojení využiteľných pre cestovný ruch, kúpeľníctvo a ekonomický rozvoj regiónu.
- Podporovať rozvoj Letiska Piešťany ako strategického regionálneho bodu pre cestovný ruch, kúpeľníctvo, charterové lety, obchodné aktivity a medzinárodnú spoluprácu.
- Podporovať moderné a ekologicky rozumné energetické riešenia s dôrazom na energetickú stabilitu regiónu a minimálny zásah do krajiny.
- Odmietnuť masívnu výstavbu veterných elektrární na území Trnavského samosprávneho kraja vzhľadom na vizuálne znečistenie krajiny, zásahy do charakteru regiónu, negatívne dopady na životné prostredie, vtáctvo a riziká spojené s nízkofrekvenčným hlukom a infrazvukom v blízkosti obývaných oblastí.
- Podporovať rozvoj fotovoltaiky prednostne na existujúcej zastavanej infraštruktúre — strechách budov, verejných objektoch, priemyselných halách, parkoviskách, logistických areáloch, technických objektoch a brownfieldoch — nie na kvalitnej poľnohospodárskej pôde alebo prírodne hodnotných územiach.
- Podporovať využívanie moderných energetických technológií vo verejných budovách, nemocniciach, školách, športoviskách, zariadeniach sociálnych služieb a technickej infraštruktúre kraja.
- Efektívne využívať potenciál termálnych vôd, geotermálnej energie, kúpeľníctva, rekreačných zariadení a zdravotného turizmu ako významnej súčasti regionálnej ekonomiky.

- Podporovať rozvoj cestovného ruchu v oblastiach Malých Karpát, Záhoria, Podunajska, Žitného ostrova, regiónov okolo Váhu a Dunaja, vrátane rozvoja cyklotrás, rekreačných zón, vinohradníctva, kultúrnych a historických lokalít.
- Podporovať rozvoj strategických hospodárskych centier kraja v okolí Trnavy, Galanty, Hlohovca, Piešťan, Dunajskej Stredy a ďalších prirodzených regionálnych centier.
- Podporovať modernizáciu a budovanie dopravných prepojení medzi regiónmi a okresmi kraja vrátane kvalitnejšieho spojenia smerom na Topoľčany, Nitru, Trenčín a ďalšie regionálne centrá.
- Podporovať modernizáciu ciest II. a III. triedy, mostov, železničných spojení a bezpečnej regionálnej dopravy ako základnej podmienky hospodárskeho rozvoja.
- Vytvoriť podmienky pre návrat mladých ľudí a kvalifikovanej pracovnej sily do regiónu prostredníctvom kvalitných pracovných miest, dostupného bývania a modernej infraštruktúry.
- Zabezpečiť transparentné, efektívne a odborne riadené hospodárenie kraja s dôrazom na maximálne využitie eurofondov, investičných stimulov a strategických projektov pre rozvoj regiónu.

# 03 Financie a hospodárenie

*Verejné peniaze pod verejnou kontrolou*

**Hospodárenie Trnavského samosprávneho kraja musí byť postavené na presných dátach, verejnej kontrole a jasnom vysvetlení, kam smerujú peniaze obyvateľov kraja.**

- Základným príjmom vyšších územných celkov je podiel na výnose dane z príjmov fyzických osôb; podľa zákona č. 564/2004 Z. z. je výnos dane príjmom rozpočtov vyšších územných celkov vo výške 28,6 %.
- Kraj nie je štátne ministerstvo a nemôže ľubovoľne zavádzať dane ani meniť daňový systém; jeho úlohou je efektívne hospodáriť s podielovými daňami, transfermi, eurofondmi, majetkom a verejnými financiami.
- Schválený rozpočet Trnavského samosprávneho kraja na rok 2026 je vyrovnaný; celkové príjmy aj výdavky dosahujú 320 miliónov eur, pričom kapitálové výdavky predstavujú 84 miliónov eur.
- V roku 2024 samotný TTSK konštatoval pokles daňových príjmov o viac ako 2 milióny eur, pričom zároveň rástli prevádzkové náklady, mzdy, služby aj úroky.
- Mzdy a odvody tvorili v roku 2024 takmer 43 % bežných výdavkov kraja. Na mzdy bolo vynaložených viac ako 60 miliónov eur a na odvody ďalších takmer 23 miliónov eur.
- Samotný Úrad Trnavského samosprávneho kraja mal podľa záverečného účtu priemerný evidenčný stav 250 zamestnancov a fyzický stav ku koncu roka 255 zamestnancov, pričom ešte v roku 2023 išlo o 224 pracovníkov. Len za jediný rok tak úrad narástol o približne 27 zamestnancov.
- Mzdové náklady samotného úradu vzrástli z približne 5,97 milióna eur v roku 2023 na viac ako 7,17 milióna eur v roku 2024, teda o viac ako 1,2 milióna eur za jediný rok.
- Verejnosť má právo vedieť, prečo úrad župy rastie rýchlejšie než kvalita ciest, mostov, zdravotníctva či verejných služieb.
- Obyvatelia kraja oprávnene očakávajú, že prioritou budú cesty II. a III. triedy, mosty, školy, sociálne zariadenia a doprava — nie neustále rozširovanie administratívneho aparátu.
- Kraj musí vykonať personálny a procesný audit úradu, odborov, organizačných štruktúr a pracovných pozícií, aby bolo jasné, ktoré pozície prinášajú reálnu hodnotu a ktoré existujú len preto, že sa systém roky nekontroloval.
- Osobitnú verejnú kontrolu si zaslúžia výdavky na marketing, propagáciu, externé služby, poradenské firmy, PR aktivity, komunikačné oddelenia, kancelárie projektového riadenia a rôzne podporné štruktúry, ktoré sa v posledných rokoch výrazne rozšírili.
- Občania kraja nemajú financovať „župný marketingový aparát“, ale kvalitné služby a rozvoj regiónu.
- Výrazný nárast investičných aktivít tesne pred voľbami vyvoláva vážne otázky, či verejné financie neslúžia aj ako nástroj politickej sebaprezentácie vedenia kraja namiesto systematického a dlhodobého plánovania.
- V posledných rokoch sa v kraji rozbehlo množstvo investícií a mediálne prezentovaných projektov, no obyvatelia sa oprávnene pýtajú, prečo popri tom stále jazdia po rozbitých cestách, chátrajúcich mostoch a podfinancovaných zariadeniach.
- Prioritou hospodárenia kraja musia byť cesty II. a III. triedy, mosty, stredné školy, internáty, sociálne zariadenia, nemocnice, verejná doprava a reálne služby pre obyvateľov — nie budovanie imidžu vedenia župy.
- Kapitálové výdavky kraja dosahujú historicky vysoké úrovne, no každá investícia musí byť verejne obhájiteľná z pohľadu ceny, prínosu a reálneho efektu pre región.
- Kraj musí dôslednejšie kontrolovať efektívnosť verejných obstarávaní, externých zmlúv, poradenských služieb a dotačných schém tak, aby každé euro prinášalo reálny výsledok.
- Podporujeme pravidelný nezávislý audit hospodárenia kraja, organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK a všetkých väčších investičných projektov.

- Hospodárenie kraja musí byť maximálne transparentné a verejne kontrolovateľné vrátane zmlúv, objednávok, personálnych nákladov, externých služieb a nakladania s majetkom kraja.
- Cieľom Trnavského samosprávneho kraja musí byť štíhla, odborná a výkonná župa, ktorá menej míňa na vlastnú administratívu a viac investuje do ciest, školstva, zdravotníctva, sociálnych služieb a reálneho rozvoja regiónu.

04

# Doprava a infraštruktúra

*Cesty, mosty a doprava ako jeden systém*

**Doprava v Trnavskom samosprávnom kraji sa musí riešiť ako strategická otázka rozvoja regiónu, nie ako súbor čiastkových opráv, lokálnych záplat a predvolebných tlačových správ.**

- Trnavský samosprávny kraj má v správe 1 593,784 km ciest II. a III. triedy, z toho 535,480 km ciest II. triedy a 1 058,304 km ciest III. triedy; ide teda o rozsiahly majetok a zároveň jednu z najdôležitejších služieb kraja pre obyvateľov, obce, podnikateľov a dochádzajúcich.
- Kraj musí prestať pristupovať k cestám II. a III. triedy len ako k údržbovej agende. Regionálne cesty sú chrbticou dochádzky do práce, škôl, nemocníc, priemyselných parkov, logistických centier, turistických lokalít a prihraničných regiónov.
- Prioritou musí byť desaťročný plán obnovy ciest a mostov TTSK s verejne dostupnou mapou stavu komunikácií, mostov, plánovaných opráv, nákladov a termínov.
- Kraj musí zverejniť porovnateľný zoznam všetkých mostov vo svojej správe vrátane ich technického stavu, veku, nosnosti, poslednej rekonštrukcie a plánovaného zásahu.
- Stav regionálnych mostov je celoslovenský problém. Najvyšší kontrolný úrad upozornil, že samosprávne kraje vlastnia tisíce kilometrov ciest II. a III. triedy a takmer 5 400 mostov, pričom stav regionálnych ciest sa v rokoch 2021 až 2024 zlepšil iba mierne a v roku 2024 bolo približne 40 % regionálnych mostov v troch najhorších kategóriách stavebno-technického stavu.
- Trnavský kraj síce v roku 2025 informoval o viac ako 11 miliónoch eur do bezpečnej dopravy, obnovy ciest a najmä mostov, ale pri rozsahu cestnej siete to nesmie byť prezentované ako úspešný koniec problému, iba ako čiastočný krok v dlhodobom investičnom dlhu.
- Kraj musí prestať naháňať len mediálne viditeľné úseky. Oprava krátkeho prieťahu obcou za desiatky alebo stovky tisíc eur môže byť potrebná, ale občania potrebujú vidieť, ako tieto zásahy zapadajú do celkovej siete a nie do marketingového kalendára vedenia kraja.
- Osobitnou témou je Hlohovec. Most cez Váh v Hlohovci je jedným z najcitlivejších dopravných bodov kraja. Jeho uzávierka v roku 2022 spôsobovala obchádzky cez Piešťany a Sereď a okamžite vytvárala kolóny aj mimo samotného Hlohovca.
- Rekonštrukcia hlohoveckého mosta ukázala, že kraj nemá dostatočne robustný systém náhradných trás cez Váh. Ak jeden most vypadne, problém sa prenesie do Piešťan, Serede, na diaľnicu a do okolitých obcí.
- Hlohovec potrebuje systémové riešenie, nie iba semafory, obmedzenia a dočasné riadenie dopravy. Už roky sa hovorí o potrebe obchvatu Hlohovca s novým mostom cez Váh, ktorý by odľahčil mesto aj celý regionálny dopravný systém.
- Nový most alebo nové premostenie medzi Piešťanmi a Hlohovcom treba posúdiť nielen ako mestský projekt, ale ako krajský strategický projekt. Môže pomôcť Piešťanom, Hlohovcu, Banke, Moravanom, Leopoldovu, Topoľčianskemu smeru aj napojeniu na Nitriansky kraj.
- Piešťany sú druhým kritickým uzlom. Územný generel dopravy Piešťan už v minulosti pracoval s myšlienkou severného mosta a prepojenia smerom na Moravany a cestu II/507, čo potvrdzuje, že nové premostenie Váhu nie je výmysel, ale dlhodobo známa dopravná potreba.
- Kraj musí otvoriť rokovania so štátom, mestom Piešťany, obcami Banka, Moravany nad Váhom, Sokolovce, Ratnovce, Hlohovec, Leopoldov a s Nitrianskym a Trenčianskym krajom o novom strategickom prepojení cez Váh.
- Dnešný stav, v ktorom Krajinský most v Piešťanoch a most v Hlohovci nesú obrovský tlak, je dlhodobo neudržateľný. Jeden vážnejší technický problém alebo rekonštrukcia dokáže ochromiť dopravu v širokom území.

- Kraj musí pripraviť mapu dopravných úzkych hrdiel: Hlohovec, Piešťany, Leopoldov, Trnava, Sereď, Galanta, Dunajská Streda, Senica, Skalica a väzby na priemyselné parky, logistiku, školy, nemocnice a železničné stanice.
- Pri Hlohovci treba riešiť nielen samotný most, ale aj napojenie na Leopoldov, Trnavu, Nitru, R1 a priemyselné zóny. Ak sa problém rieši iba na moste, kolóny sa len presunú na ďalšiu križovatku.
- Kraj musí posúdiť, či by nové premostenie Váhu medzi Piešťanmi a Hlohovcom vedelo odľahčiť aj hlohovecký most, vytvoriť nový regionálny ťah a zlepšiť napojenie na Topoľčany, Nitru a sever Nitrianskeho kraja.
- Trnavský kraj musí dopravne myslieť cez hranice svojho územia. Na severe ide o prepojenie na Trenčiansky kraj — Piešťany, Nové Mesto nad Váhom, Myjava, Trenčín a priemyselné väzby Považia.
- Smer Piešťany – Vrbové – Myjava – Nové Mesto nad Váhom musí byť posúdený z hľadiska bezpečnosti, stavu ciest, dochádzky, turizmu a hospodárskych väzieb.
- Na východe a juhovýchode je nevyhnutné riešiť väzby na Nitriansky kraj — Hlohovec, Nitra, Topoľčany, Leopoldov, Sereď, Galanta a hospodárske prepojenia na R1.
- Na západe musí kraj lepšie využiť väzby na Česko a Moravu. Cesta II/425 Brodské smeruje k hraničnému prechodu SR/ČR, čo potvrdzuje význam Záhoria ako prirodzeného dopravného a hospodárskeho priestoru smerom na Hodonín, Břeclav a Brno.
- Dlhá a komplikovaná dostupnosť smerom na Brno a južnú Moravu je hospodársky problém. Trnavský kraj musí tlačiť na zlepšenie napojení smerom k českým regiónom, pretože nejde len o cestovný ruch, ale aj o priemysel, logistiku, pracovnú mobilitu a cezhraničnú spoluprácu.
- Na juhu je zásadná väzba na Maďarsko, Dunajskú Stredu, Veľký Meder, Medveďov, Komárno a Győr. Trnavský kraj musí rozvíjať cezhraničné dopravné projekty s Maďarskom, vrátane cestných, cyklistických, turistických a hospodárskych prepojení.
- Okres Dunajská Streda má úplne inú dopravnú logiku než Piešťany alebo Skalica. Je to región s vysokým tlakom individuálnej dopravy, rastom obcí, dochádzkou do Bratislavy, väzbou na Maďarsko a potrebou kvalitnej regionálnej verejnej dopravy.
- Kraj musí riešiť dôsledky rýchleho rastu obcí v zázemí väčších miest. Satelitný rast bez ciest, parkovísk, škôl, verejnej dopravy a železničných väzieb vytvára každodenné kolapsy.
- Trnava ako krajské mesto potrebuje byť riešená nielen z pohľadu vnútromestskej dopravy, ale aj ako uzol prímestskej dopravy, ciest II. a III. triedy, železnice, autobusovej dopravy, priemyselných parkov a obcí v zázemí.
- Strategické dokumenty pre Trnavu upozorňujú, že diaľnice a rýchlostné cesty vlastní štát, cesty I. triedy spravuje Slovenská správa ciest a cesty II. a III. triedy vlastní Trnavský samosprávny kraj a spravuje SÚC TTSK; preto musí byť jasné, kto je za čo zodpovedný a kto sa nemá vyhovárať na druhého.
- Kraj musí byť aktívny voči štátu pri diaľniciach, rýchlostných cestách a cestách I. triedy. Hoci ich nevlastní, ich stav a kapacita priamo určujú rozvoj kraja.
- D1, R1, napojenie na Bratislavu, Nitru, Trenčín, Brno a Maďarsko musia byť vnímané ako hospodárske tepny Trnavského kraja.
- Ak má kraj podporovať priemysel, logistiku, cestovný ruch a kúpeľníctvo, musí najprv zvládnuť cesty, mosty, verejnú dopravu a prestupné uzly.
- Železničná doprava musí byť silnejšie prepojená s autobusovou dopravou. Kraj má prestať robiť dopravu ako dve oddelené reality: vlak ide inak, autobus inak, človek čaká a nakoniec sadne do auta.
- Integrovaná doprava musí byť postavená na reálnych dochádzkových tokoch: študenti do stredných škôl, zamestnanci do priemyselných parkov, pacienti do nemocníc, seniori do úradov a návštevníci do turistických lokalít.
- Kraj musí posilniť prestupné uzly pri železničných staniciach v Trnave, Piešťanoch, Hlohovci/Leopoldove, Galante, Seredi, Dunajskej Strede, Senici a Skalici.
- Verejná autobusová doprava nemá byť len sociálna služba pre tých, ktorí nemajú auto. Má byť skutočnou alternatívou pre dochádzku do práce, školy a služieb.

- Kraj musí vyhodnotiť, kde sú autobusy veľké, prázdne a neefektívne, a kde naopak chýbajú častejšie, menšie a lepšie nadväzujúce spoje.
- V priemyselných oblastiach treba zaviesť dopravu viazanú na zmeny fabrík a logistických centier, nie iba na úradnícky cestovný poriadok.
- Kraj musí systematicky riešiť bezpečnosť na cestách II. a III. triedy: priechody pri školách, nebezpečné zákruty, prejazdy cez obce, krajnice, cyklistov, chodcov a osvetlenie.
- Modernizácia ciest nesmie znamenať len nový asfalt. Musí zahŕňať odvodnenie, mosty, priepusty, križovatky, priechody, autobusové zastávky, cyklodopravu a bezpečnosť obcí.
- Kraj musí pripraviť samostatný program obnovy mostov, pretože most nie je obyčajný úsek cesty. Ak vypadne most, často vypadne celý región.
- Kraj musí dôsledne tlačiť na obchvaty a odľahčenie miest, kde tranzit denne ničí život obyvateľom — najmä Hlohovec, Trnava, Sereď, Galanta, Dunajská Streda a ďalšie dopravne zaťažené uzly.
- Pri Hlohovci treba samostatne vyhodnotiť varianty: obchvat, nový most cez Váh, lepšie napojenie na Leopoldov, väzbu na R1, väzbu na Nitru a možné odľahčenie cez nové prepojenie medzi Hlohovcom a Piešťanmi.
- Pri Piešťanoch treba samostatne vyhodnotiť varianty: severný most, prepojenie na Moravany a II/507, napojenie na Topoľčany, väzbu na Trenčiansky a Nitriansky kraj, ako aj dopad na kúpeľný cestovný ruch.
- Pri Dunajskej Strede treba riešiť rast dopravy smerom na Bratislavu a Maďarsko, posilnenie verejnej dopravy, parkoviská pri staniciach a bezpečnosť pre obce v zázemí.
- Pri Skalici a Senici treba riešiť napojenie na Česko, priemysel, Záhorie, sezónny cestovný ruch, poľnohospodársku dopravu a bezpečnosť ciest v menších obciach.
- Pri Galante a Seredi treba riešiť väzby na R1, logistiku, priemysel, železnicu, dochádzku do práce a kapacitu regionálnych spojení.
- Kraj potrebuje jeden prehľadný verejný dopravný dashboard: stav ciest, stav mostov, plán opráv, meškania projektov, cena projektov, intenzity dopravy, nehodovosť, verejná doprava a plnenie investičného plánu.
- Občania majú právo vidieť, prečo sa opravuje práve konkrétny úsek a nie iný, podľa akých kritérií, za akú cenu a s akým výsledkom.
- Dopravné investície nesmú byť volebným marketingom. Opravy ciest a mostov sa nemajú objavovať ako zázrak pred voľbami, ale ako výsledok transparentného desaťročného plánu.
- Trnavský kraj musí menej komunikovať billboardovo a viac technicky: tabuľky, mosty, kilometre, termíny, peniaze, zodpovednosť.
- Cieľom dopravnej politiky TTSK musí byť kraj, kde sa človek bezpečne dostane do práce, školy, nemocnice, na úrad, do kúpeľov, do priemyselného parku aj do susedného kraja bez toho, aby bol rukojemníkom jedného mosta, jednej zápchy alebo jednej zanedbanej cesty.
- Trnavský samosprávny kraj potrebuje dopravnú politiku, ktorá spojí cesty, mosty, železnicu, autobusy, cyklodopravu, cezhraničné vzťahy a hospodársky rozvoj do jedného funkčného systému. Bez toho bude kraj len opravovať následky, nie riadiť budúcnosť.

05

# Pôdohospodárstvo, vidiek a krajina

*Pôda, voda a regionálna produkcia*

**Trnavský samosprávny kraj musí vnímať pôdohospodárstvo ako jednu zo svojich strategických tém. Nie je to okrajová agenda, ale prirodzený základ veľkej časti kraja — od Žitného ostrova cez Podunajskú nížinu, Trnavskú pahorkatinu, Záhorie až po Malé Karpaty.**

- Trnavský kraj patrí medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske kraje Slovenska; podľa údajov Štatistického úradu SR tvorí poľnohospodárska pôda 69,3 % jeho rozlohy, čo je zásadný fakt pre regionálnu politiku, ochranu pôdy, potravinárstvo aj rozvoj vidieka.
- Kraj sa administratívne člení na sedem okresov: Trnava, Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Piešťany, Senica a Skalica. Najväčším okresom je Dunajská Streda, najmenším Hlohovec, pričom každý okres má iný pôdohospodársky charakter.
- Juh kraja, najmä Dunajská Streda a Galanta, je prirodzeným agrárnym jadrom regiónu. Žitný ostrov, Podunajská rovina, Váh, Malý Dunaj, Dudváh, termálne vody, kvalitné pôdy a blízkosť Maďarska vytvárajú predpoklady pre rastlinnú výrobu, zeleninu, obilniny, krmoviny, potravinárstvo, rybárstvo, agroturistiku a cezhraničnú spoluprácu.
- Okresy Trnava, Hlohovec a Piešťany majú silný potenciál pre kombináciu poľnohospodárstva, potravinárstva, sadov, technických plodín, lokálnej produkcie, spracovania potravín, výskumu, školstva a napojenia na mestské trhy.
- Severozápad kraja — Senica, Skalica, Záhorie a Malé Karpaty — má odlišný charakter: vinohradníctvo, ovocinárstvo, lesy, pasienky, menšie farmy, agroturistika, regionálne potraviny, remeslá a cezhraničné väzby na Moravu a Rakúsko.
- Malokarpatská oblasť musí byť osobitne chránená ako vinársky, kultúrny a krajinársky priestor. Vinárstvo, pivnice, vinohradnícke obce, lokálne podujatia a vínne cesty majú byť prirodzenou súčasťou cestovného ruchu kraja.
- Kraj má podporovať malé a stredné poľnohospodárstvo, rodinné farmy, ovocinárov, vinohradníkov, zeleninárov, chovateľov, včelárov a spracovateľov potravín. Veľké podniky sú dôležité, ale región nesmie stáť iba na agrokomplexoch a veľkovýrobe.
- Trnavský kraj potrebuje vlastnú mapu regionálnej produkcie: kto pestuje ovocie, zeleninu, hrozno, obilniny, repku, kukuricu, krmoviny, kto chová hospodárske zvieratá, kto spracúva mlieko, mäso, ovocie, víno, med, pečivo a tradičné výrobky.
- V kraji už pôsobí množstvo poľnohospodárskych a potravinárskych subjektov — od fariem, družstiev a agropodnikov až po ovocinárske a vinárske prevádzky. Verejné databázy uvádzajú napríklad subjekty v Dunajskej Strede, Galante, Senici, Krakovanoch, Veľkých Úľanoch či Skalici; kraj by mal tieto kapacity systematicky mapovať a prepájať.
- Región má potenciál aj v ovocinárstve. V okolí Skalice, Záhoria a Malých Karpát sa dajú rozvíjať sady, drobné ovocie, spracovanie ovocia, muštárne, sušiarne, džemy, regionálne značky a agroturistika.
- V okolí Piešťan, Vrbového, Krakovian a ďalších obcí treba preveriť historické väzby na záhradníctvo, kvetinárstvo, ovocinárstvo, sady a poľnohospodárske vzdelávanie. Práve tieto menšie produkčné formy môžu byť doplnkom ku kúpeľníctvu, cestovnému ruchu a školskému stravovaniu.
- Kraj musí podporovať spracovanie surovín priamo v regióne. Nestačí vypestovať obilie, ovocie, zeleninu alebo hrozno a odviezť ich preč. Hodnota má ostávať v kraji cez potravinárstvo, malé prevádzky, miestne značky, farmárske predajne, tržnice, školské jedálne a regionálny gastrosegment.
- Trnavský kraj má vytvoriť program „Krajská potravina“ alebo „Vyrobené v Trnavskom kraji“, ktorý by prepájal farmárov, vinárov, ovocinárov, potravinárov, školy, sociálne zariadenia, nemocnice, reštaurácie, hotely a cestovný ruch.

- Školy, domovy sociálnych služieb, nemocnice a zariadenia v pôsobnosti kraja by mali postupne zvyšovať podiel kvalitných regionálnych potravín vo verejnom stravovaní, samozrejme pri dodržaní zákonných pravidiel verejného obstarávania.
- Kraj má pomáhať producentom dostať sa do verejného stravovania, obchodných sietí, tržníc, regionálnych predajní a gastronomických prevádzok. Nie cez frázy, ale cez logistiku, certifikáciu, poradenstvo, spoločnú propagáciu a právnu pomoc pri verejnom obstarávaní.
- Pôdohospodárska platobná agentúra má regionálne pracoviská pre Trnavu a Dunajskú Stredu; okresy Dunajská Streda a Galanta patria pod pracovisko Dunajská Streda, čo ukazuje význam juhu kraja pre poľnohospodárstvo a čerpanie podpôr.
- Kraj by mal zriadiť poradenský bod pre farmárov, obce a malé potravinárske projekty, ktorý bude pomáhať s výzvami PPA, eurofondmi, LEADER projektmi, MAS, projektovou dokumentáciou, verejným obstarávaním a administratívou.
- Trnavský samosprávny kraj už má vlastnú Stratégiu rozvoja vidieka; tá výslovne pracuje s víziou rozvoja celého kraja, nielen centier bývania a podnikania, a poslaním urobiť kraj atraktívnym miestom pre bývanie, podnikanie, turistiku a spoluprácu.
- Problém je, že strategické dokumenty nesmú zostať v šanónoch. Kraj potrebuje aktualizovaný akčný plán vidieka s merateľnými cieľmi: koľko projektov, koľko farmárov, koľko obcí, koľko tržníc, koľko školských jedální, koľko regionálnych výrobkov.
- Ochrana pôdneho fondu musí byť tvrdou témou krajskej politiky. Kvalitná poľnohospodárska pôda nesmie byť automaticky obetovaná skladom, halám, špekulatívnej výstavbe a logistickým projektom bez širšieho verejného prínosu.
- Pri priemyselných a logistických projektoch musí kraj presadzovať prednostné využívanie brownfieldov, existujúcich priemyselných areálov, nevyužitých objektov a dopravne napojených území, nie bezhlavé zaberanie najkvalitnejšej pôdy.
- Fotovoltaika má byť podporovaná prednostne na strechách hál, škôl, nemocníc, parkovísk, logistických objektov, verejných budov a brownfieldov — nie na úrodných poliach, kde má rásť potravinová produkcia.
- Vodné hospodárstvo musí byť samostatnou prioritou. Žitný ostrov, Dunaj, Váh, Malý Dunaj, Dudváh, Morava, vodné nádrže, rybníky, zavlažovanie, protipovodňová ochrana a zadržiavanie vody v krajine sú pre Trnavský kraj existenčné témy.
- Kraj má podporovať obnovu závlah, vodozádržné opatrenia, remízky, vetrolamy, mokrade, poľné cesty, protierózne opatrenia a krajinné prvky, ktoré chránia pôdu pred vysychaním a eróziou.
- Vodné plochy a rybníky majú slúžiť nielen rekreácii, ale aj biodiverzite, chovu rýb, vzdelávaniu, turizmu a adaptácii na klimatické zmeny.
- Dunajská Streda, Galanta a južné okresy musia byť vnímané ako oblasť s veľkým poľnohospodárskym, vodným a potravinárskym potenciálom, ale aj ako oblasť citlivá na sucho, tlak výstavby, dopravu a cezhraničný pohyb pracovnej sily.
- Senica a Skalica musia byť vnímané ako brána k Záhoriu, Morave a Malým Karpatom — s potenciálom pre vinohradníctvo, ovocinárstvo, lesné hospodárstvo, agroturistiku, pútnický a prírodný turizmus.
- Trnava, Hlohovec a Piešťany majú potenciál prepájať poľnohospodárstvo s mestským trhom, priemyslom, školstvom, kúpeľníctvom, zdravotníctvom, výskumom a kvalitnou gastronómiou.
- Levice, ktoré boli spomenuté v podklade, nepatria do Trnavského samosprávneho kraja, ale do Nitrianskeho kraja. Pre Trnavský kraj sú však dôležité väzby na Nitriansky kraj, najmä smerom na Hlohovec, Nitru, Topoľčany, Komárno a poľnohospodársky silné južné Slovensko.
- Kraj má podporovať cezhraničnú spoluprácu s Maďarskom, Českom a Rakúskom v oblasti agroturistiky, vinohradníctva, regionálnych potravín, vodného hospodárstva, cyklotrás, farmárskych trhov a vidieckeho cestovného ruchu.
- Regionálna produkcia sa musí prepojiť s cestovným ruchom: Malé Karpaty, Skalica, Smolenice, kúpele Piešťany a Smrdáky, Žitný ostrov, Dunaj, Morava a vinárske oblasti môžu vytvoriť silný produkt — víno, jedlo, príroda, voda, kúpele a história.

- Kraj má podporovať farmárske trhy v okresných mestách, regionálne tržnice, mobilné predajné miesta, lokálne potravinové festivaly a prezentáciu výrobcov na kultúrnych a turistických podujatiach.
- Osobitnú pozornosť si zaslúžia stredné odborné školy v pôsobnosti kraja. Kraj má podporovať odbory zamerané na poľnohospodárstvo, potravinárstvo, vinárstvo, záhradníctvo, agromechanizáciu, veterinárne služby, gastronómiu a vidiecky cestovný ruch.
- Pôdohospodárstvo musí byť prepojené s odborným vzdelávaním. Školské hospodárstva, sady, vinice, skleníky, školské farmy, potravinárske dielne a prax u regionálnych výrobcov môžu vrátiť mladých ľudí k remeslu a pôde.
- Kraj má vytvoriť program podpory mladých farmárov, začínajúcich vinárov, ovocinárov a potravinárov: poradenstvo, pôda, priestory, vybavenie, odbyt, značka a prepojenie so školami.
- Dôležité je aj generačné odovzdávanie fariem. Mnohé rodinné hospodárstva potrebujú nástupcov, modernizáciu, digitalizáciu, zavlažovanie, skladovanie a spracovanie.
- Kraj má podporiť moderné technológie v poľnohospodárstve: presné poľnohospodárstvo, senzory, drony, pôdne mapy, zavlažovanie, úsporu vody, energetickú sebestačnosť fariem a digitalizáciu odbytu.
- Zároveň však platí, že modernizácia nesmie znamenať zničenie krajiny. Krajina potrebuje aj remízky, stromy, medze, mokrade, pasienky, malé plochy pre opeľovače a prirodzenú biodiverzitu.
- Podpora chovu hospodárskych zvierat má byť súčasťou potravinovej bezpečnosti. Kraj môže podporovať chovateľské tradície, pasienky, malé farmy, vzdelávanie, regionálne mäso, mlieko, vajcia, med a výrobky s vyššou pridanou hodnotou.
- Kraj má podporiť aj útulky, karanténne stanice a ochranu zvierat tam, kde má kompetenčný alebo dotačný dosah. Ministerstvo pôdohospodárstva v roku 2026 vyhlásilo nové výzvy aj na podporu útulkov a malých regionálnych projektov propagujúcich poľnohospodárstvo, potravinárstvo a tradície vidieka, čo je použiteľný smer aj pre obce a krajské partnerstvá.
- Kraj musí byť partnerom obcí pri riešení premnožených alebo inváznych druhov, ochrane brehov, vodných tokov, poľných ciest, zelene a krajinných prvkov.
- Poľnohospodárstvo v Trnavskom kraji musí byť postavené na rovnováhe: produkcia, pôda, voda, zamestnanosť, vidiek, tradícia, moderné technológie a ochrana krajiny.
- Cieľom nie je návrat do minulosti. Cieľom je moderný agrárny kraj, ktorý vie vypestovať, spracovať, predať a odprezentovať vlastnú produkciu.
- Trnavský samosprávny kraj nemá byť iba priemyselný a logistický koridor medzi Bratislavou, Nitrou, Maďarskom, Rakúskom a Českom. Má byť aj silný poľnohospodársky, vinársky, potravinársky a vidiecky región.
- Základná požiadavka znie: chrániť pôdu, zadržiavať vodu, podporovať farmárov, obnoviť regionálne potravinárstvo, dostať miestne potraviny do škôl a sociálnych zariadení, pomôcť mladým producentom a urobiť z vidieka živú súčasť kraja, nie iba priestor medzi mestami.
- Obnoviť strategické studne na poliach tam, kde boli v minulosti zrušené a kde môže byť ich obnova technicky a hospodársky odôvodnená.
- Rozšíriť využívanie závlah aj mimo území, kde dnes fungujú vo väčšom rozsahu, a systematicky posúdiť potreby jednotlivých častí kraja.
- Počas dlhých období extrémnych horúčav je potrebné posúdiť možnosti využívania úžitkovej vody z Váhu na ochladzovanie a polievanie verejných priestranstiev tam, kde je to technicky a environmentálne vhodné.

06

# Bezpečný a odolný kraj

*Pripravenosť, civilná ochrana a prevencia*

**Bezpečnosť Trnavského samosprávneho kraja nesmie byť chápaná iba ako represia alebo agenda polície. Moderný kraj musí byť pripravený na krízové situácie, prírodné katastrofy, dopravné kolapsy, energetické výpadky, kybernetické hrozby aj ochranu obyvateľov pri mimoriadnych udalostiach.**

- Bezpečný kraj vzniká kombináciou funkčného krízového riadenia, kvalitnej verejnej správy, profesionálnych bezpečnostných zložiek, dobrovoľníkov, hasičov, zdravotníkov, civilnej ochrany a dobre fungujúcich miest a obcí.
- Trnavský samosprávny kraj už dnes prostredníctvom Referátu krízového riadenia, BOZP a požiarnej ochrany zabezpečuje úlohy civilnej ochrany, hospodárskej mobilizácie, ochrany pred povodňami a činnosť Krízového štábu TTSK, pričom spolupracuje s okresnými úradmi, povodňovými komisiami a orgánmi krízového riadenia.
- Problémom však je, že civilná ochrana a krízové riadenie boli na Slovensku dlhé roky podceňované a verejnosť často ani nevie, aké kapacity, kryty, techniku alebo núdzové plány samosprávy reálne majú.
- Kraj musí pripraviť verejný audit civilnej ochrany a krízovej pripravenosti: stav krytov, technických objektov, núdzových kapacít, zásobovania energiami, vody, komunikačných systémov a pripravenosti organizácií v pôsobnosti TTSK.
- Osobitnú pozornosť si vyžadujú nemocnice, stredné školy, domovy sociálnych služieb, internáty, kultúrne zariadenia a dopravná infraštruktúra, ktoré musia byť pripravené fungovať aj pri mimoriadnych situáciách.
- Kraj musí mať pripravené scenáre pre povodne, veterné smršte, požiare, extrémne horúčavy, výpadky energií, kybernetické útoky, kolaps dopravy, havárie na kritickej infraštruktúre alebo dlhodobé prerušenie zásobovania.
- Klimatické udalosti posledných rokov ukázali, že extrémne veterné javy, orkány, silné búrky a povodne už nie sú výnimočné situácie. Veterné smršte v Českej republike a strednej Európe spôsobili rozsiahle škody na budovách, energetike, lesoch a doprave a podobné riziká sa týkajú aj Trnavského kraja.
- Trnavský kraj musí preto posilniť pripravenosť na ochranu energetickej infraštruktúry, vodných diel, nemocníc, dopravných uzlov a zariadení sociálnych služieb pri extrémnych klimatických javoch.
- Pri každom väčšom energetickom projekte musí byť dôsledne posudzovaná bezpečnosť územia, vplyv na obyvateľov, stabilita siete a pripravenosť na mimoriadne udalosti.
- Kraj musí preveriť stav a využiteľnosť existujúcich krytov civilnej ochrany a objektov vhodných na núdzové využitie. Mnohé priestory boli desaťročia zanedbané alebo využité na iné účely.
- Moderná civilná ochrana však nie je iba o bunkroch. Je aj o funkčnej komunikácii, logistike, koordinácii dobrovoľníkov, zdravotníkov, hasičov, samospráv a štátnych orgánov.
- Dôležitou súčasťou bezpečnosti kraja sú dobrovoľné hasičské zbory. V Trnavskom kraji pôsobí silná sieť dobrovoľných hasičov v mestách a obciach, ktoré často zasahujú pri povodniach, požiaroch, dopravných nehodách a mimoriadnych udalostiach ešte pred príchodom profesionálnych jednotiek.
- Viaceré dobrovoľné zbory v kraji sa špecializujú na zásahy pri povodniach, lesných požiaroch a technicky náročných zásahoch; napríklad DHZ Pole v Trnave patrí medzi špecializované jednotky pre náročný terén a povodňové situácie.
- Kraj musí systematicky podporovať dobrovoľných hasičov: technika, garáže, výcvik, spojenie, ochranné prostriedky, práca s mládežou a financovanie nesmú závisieť iba od nadšenia jednotlivcov.
- Trnavský kraj by mal vytvoriť spoločný krajský program podpory DHZ a civilnej ochrany, ktorý bude prepájať obce, mestá, dobrovoľníkov, školy, záchranárov a profesionálne zložky.

- Dobrovoľní hasiči a civilná ochrana majú byť súčasťou komunitného života kraja, nie iba „záloha na papieri“. Mnohé zbory robia preventívne ukážky, školenia prvej pomoci, prácu s mládežou a komunitné aktivity, ktoré treba podporovať.
- Kraj musí podporiť vznik regionálnych výcvikových a tréningových centier pre civilnú ochranu, hasičov, dobrovoľníkov, zdravotníkov a krízové riadenie.
- Veľký význam má aj dobrovoľná civilná ochrana. V Trnavskom kraji fungujú dobrovoľnícke organizácie civilnej ochrany, ktoré pomáhajú pri povodniach, veterných smršťach, pátraní a humanitárnych aktivitách.
- Kraj musí podporovať dobrovoľníctvo, komunitnú pripravenosť a základné zručnosti obyvateľov: prvá pomoc, evakuácia, správanie pri povodniach, požiaroch a výpadkoch energií.
- Osobitnú pozornosť treba venovať ochrane seniorov, zdravotne znevýhodnených osôb a zariadení sociálnych služieb pri mimoriadnych udalostiach.
- Kraj musí podporiť lepšiu koordináciu medzi mestskými políciami, štátnou políciou, hasičmi, záchrannou zdravotnou službou a krízovým riadením.
- Mestské a obecné polície musia mať lepšie technické vybavenie, vzdelávanie, digitálne systémy a možnosti výmeny informácií medzi samosprávami.
- Bezpečnosť kraja musí zahŕňať aj prevenciu kriminality, vandalizmu, drogovej kriminality, problémového správania mládeže a ochranu verejného priestoru.
- TTSK môže podporovať mestá a obce grantami na kamerové systémy, osvetlenie, bezpečnostné projekty, dopravnú prevenciu a preventívne programy na školách.
- Dôležitou témou je aj kybernetická bezpečnosť a ochrana údajov. TTSK už dnes rieši aj oblasť kybernetickej informačnej bezpečnosti, no kraj musí byť pripravený na rastúce digitálne hrozby voči nemocniciam, školám, sociálnym službám a verejným systémom.
- Bezpečný kraj znamená aj funkčné zdravotníctvo, dopravu a energetiku. Výpadok jednej časti systému nesmie paralyzovať celý región.
- Kraj musí zlepšiť komunikáciu s obyvateľmi pri mimoriadnych udalostiach: varovné systémy, SMS notifikácie, online kanály, sirény a koordinované informačné centrum.
- Osobitná pozornosť musí byť venovaná školám. Stredné školy v pôsobnosti TTSK majú byť pripravené na evakuáciu, prvú pomoc, krízové situácie a základné bezpečnostné postupy.
- Kraj môže podporovať dobrovoľné programy brannej, zdravotníckej a záchranárskej prípravy mládeže — nie ideologicky, ale prakticky: prvá pomoc, orientácia v teréne, civilná ochrana, dopravná bezpečnosť, digitálna bezpečnosť a zvládanie krízových situácií.
- Trnavský kraj musí byť pripravený aj na veľké dopravné alebo technologické krízy. Uzávierka mostov, havárie na diaľniciach, výpadky elektriny alebo kolaps dopravy môžu ochromiť veľké časti regiónu.
- Bezpečnosť kraja musí byť založená na spolupráci, nie na chaose medzi inštitúciami. Krízové riadenie nemôže existovať iba na papieri alebo v šanónoch.
- Občania musia vedieť, komu volať, kde nájdu informácie, ako sa zachovať a kto nesie zodpovednosť.
- Bezpečnostná politika kraja nesmie byť postavená na strašení ľudí ani na politickom marketingu. Musí byť postavená na pripravenosti, organizácii, profesionálnom riadení a dôvere verejnosti.
- Trnavský samosprávny kraj musí byť regiónom, ktorý vie zvládnuť bežný život aj mimoriadne situácie — pokojne, odborne a bez chaosu.

07

# Spravodlivosť, prevencia a spolupráca s justíciou

*Prevencia skôr než represia*

**Trnavský samosprávny kraj nemôže riadiť súdy ani určovať trestnú politiku štátu, ale môže byť aktívnym partnerom pri prevencii kriminality, sociálnej stabilite, práci s mládežou a návrate ľudí do bežného života.**

- Kraj musí prepájať školy, sociálne zariadenia, mestá, obce, probačných a mediačných úradníkov, neziskový sektor, zamestnávateľov a bezpečnostné zložky tak, aby prevencia fungovala skôr, než nastane vážny sociálny alebo bezpečnostný problém.
- Dôležitou témou je využívanie alternatívnych trestov a trestu povinnej práce namiesto zbytočne represívnych riešení pri menej závažných skutkoch.
- Trnavský kraj bude podporovať spoluprácu so súdmi, probačnými úradníkmi a samosprávami tak, aby osoby odsúdené na trest povinnej práce mohli vykonávať zmysluplnú činnosť v prospech verejnosti, regiónu a komunít.
- Povinná práca nesmie byť chápaná iba ako manuálna činnosť. Ak má človek odborné znalosti alebo špecifickú profesiu, kraj musí vedieť využiť aj jeho expertízu v prospech verejných projektov.
- Právnik môže pomáhať pri právnom poradenstve alebo komunitných projektoch, ekonóm pri neziskových organizáciách alebo regionálnych projektoch, IT pracovník pri digitalizácii, učiteľ pri vzdelávacích aktivitách, zdravotník alebo lekár pri komunitných a sociálnych službách.
- Cieľom je, aby trest povinnej práce viedol k zodpovednosti, pracovným návykom a reálnemu prínosu pre spoločnosť, nie iba k formálnemu odpracovaniu hodín.
- Pri vybraných typoch činností však musí zostať zachovaný aj verejný a viditeľný charakter výkonu trestu, aby bol zachovaný preventívny a výchovný účinok.
- Trnavský kraj môže v spolupráci s probačnými a mediačnými úradníkmi ponúkať vhodné miesta na výkon trestu povinnej práce v krajských organizáciách, napríklad v sociálnych zariadeniach, školách, kultúrnych inštitúciách, športových areáloch, environmentálnych projektoch, pri údržbe verejných priestorov alebo komunitných aktivitách.
- Veľký význam má prevencia kriminality a sociálno-patologických javov medzi mládežou. Kraj musí podporovať šport, kultúru, voľnočasové aktivity, odborné poradenstvo a terénnu sociálnu prácu.
- Osobitnú pozornosť si vyžaduje drogová problematika, závislosti, vandalizmus, násilie a opakovaná drobná kriminalita v mestách aj menších obciach kraja.
- TTSK musí podporovať odbornú spoluprácu škôl, psychológov, sociálnych pracovníkov, polície a zdravotníckych zariadení pri prevencii problémového správania.
- Dôležitou témou je aj dostupnosť právnej pomoci a sociálneho poradenstva. Mnohé problémy obyvateľov súvisia s dlhmi, exekúciami, bývaním alebo sociálnou neistotou.
- Kraj musí podporovať projekty mediácie, komunitného riešenia konfliktov a návratu ľudí po výkone trestu späť do pracovného a spoločenského života.
- Trnavský kraj musí byť regiónom, kde spravodlivosť nie je chápaná iba ako represia, ale aj ako schopnosť spoločnosti riešiť problémy rozumne, odborne a ľudsky.

08

# Medzinárodná spolupráca a prezentácia kraja

*Kraj otvorený spolupráci a investíciám*

**Trnavský samosprávny kraj patrí medzi strategické regióny Slovenska. Má výnimočnú polohu medzi Bratislavou, Moravou, Rakúskom a Maďarskom, silný priemysel, kúpeľníctvo, poľnohospodárstvo, vinárstvo, cestovný ruch a významné dopravné koridory.**

- Zahraničné vzťahy kraja musia byť postavené na reálnych ekonomických, kultúrnych, turistických a vzdelávacích výsledkoch, nie iba na formálnych partnerských stretnutiach.
- Trnavský kraj musí aktívne rozvíjať cezhraničnú spoluprácu s Českou republikou, Maďarskom, Rakúskom a ďalšími regiónmi strednej Európy, najmä v oblasti dopravy, cestovného ruchu, školstva, zdravotníctva, energetiky a hospodárstva.
- Južná časť kraja, najmä okres Dunajská Streda a prihraničné oblasti, má prirodzené väzby na Maďarsko. Tieto vzťahy treba rozvíjať pragmaticky — v doprave, kultúre, podnikaní, vodnom hospodárstve, cestovnom ruchu a regionálnom obchode.
- Západná časť kraja má silné väzby na Moravu a Českú republiku. Skalica, Senica a Záhorie majú historické, kultúrne aj hospodárske prepojenie s českým prostredím, ktoré treba ďalej rozvíjať.
- Piešťany musia zostať medzinárodným kúpeľným a zdravotníckym centrom kraja. Kraj bude podporovať medzinárodné kongresy, kúpeľné podujatia, rehabilitačné a reumatologické konferencie, ktoré prepájajú medicínu, vedu, cestovný ruch a ekonomiku.
- Trnava musí byť prezentovaná ako univerzitné, technologické a kultúrne centrum regiónu s väzbou na moderný priemysel, automobilový sektor a inovácie.
- Dunajská Streda a juh kraja majú veľký potenciál v termálnom turizme, vodných športoch, gastronómii, agroturistike a cezhraničnom podnikaní.
- Skalica, Smolenice, Malé Karpaty a Záhorie majú byť prezentované ako región vinárstva, histórie, kultúry, prírody a vidieckeho turizmu.
- Kraj musí podporovať spoločnú prezentáciu regionálnych výrobkov, vinárstva, gastronómie, remesiel a kultúrneho dedičstva doma aj v zahraničí.
- TTSK bude podporovať medzinárodné športové podujatia, festivaly, kultúrne projekty a odborné konferencie, ktoré zvýšia prestíž regiónu a prinesú ekonomický prínos pre mestá a obce.
- Významnou témou je aj rozvoj letiska Piešťany a jeho medzinárodného potenciálu pre kúpeľníctvo, kongresový turizmus, šport, biznis letectvo a zahraničných návštevníkov.
- Trnavský kraj musí vytvárať podmienky pre príchod kvalitných investícií s vyššou pridanou hodnotou — výskum, technológie, zdravotníctvo, moderný priemysel, IT sektor, startupy a inovácie.
- Zahraničná spolupráca musí byť prepojená aj so školstvom. Kraj bude podporovať partnerské školy, výmenné pobyty, odborné stáže, jazykové vzdelávanie a spoluprácu univerzít a stredných škôl so zahraničím.
- TTSK musí aktívnejšie využívať európske programy, cezhraničné fondy a medzinárodné granty na rozvoj dopravy, životného prostredia, školstva, kultúry a energetiky.
- Medzinárodná prezentácia kraja musí byť profesionálna, moderná a jednotná. Región potrebuje silnú značku založenú na kombinácii priemyslu, kúpeľníctva, vína, histórie, vody, športu a kvalitného života.
- Cieľom je, aby Trnavský samosprávny kraj nebol iba tranzitným regiónom medzi Bratislavou, Maďarskom a Moravou, ale rešpektovaným európskym regiónom s vlastnou identitou, ekonomikou, kultúrou a medzinárodným významom.

# 09 Sociálna politika, súdržnosť a rodina

*Dôstojný život a férové služby*

**Trnavský kraj nie je jednoliaty región. Tvoria ho okresy Trnava, Piešťany, Hlohovec, Galanta, Dunajská Streda, Senica a Skalica, pričom každý z nich má inú sociálnu, hospodársku, národnostnú, dopravnú a kultúrnu realitu. Kraj má 251 obcí a patrí medzi populačne menšie regióny Slovenska, no zároveň patrí k hospodársky, poľnohospodársky a geograficky veľmi významným regiónom.**

- Sociálna politika kraja preto nemôže byť robená jednotným „bratislavským“ alebo administratívnym pohľadom. Iné problémy má Trnava ako krajské a univerzitné centrum, iné kúpeľné Piešťany, iné priemyselný Hlohovec, iné záhorské okresy Senica a Skalica, iné južné okresy Galanta a Dunajská Streda s výraznou maďarskou menšinou a osobitnou historickou citlivosťou.
- Trnavský kraj musí byť krajom sociálnej stability, nie krajom starých krívd, etnického napätia, regionálnej závisti a politického vyťahovania tém, ktoré majú patriť historikom a ústavnému poriadku štátu. Témy ako Benešove dekréty sa v roku 2026 opäť objavili vo verejnom priestore, najmä v súvislosti s tvrdeniami Maďarskej aliancie o pozemkoch a reakciami štátu, pričom vláda deklarovala, že povojnové právne usporiadanie považuje za uzavretú tému.
- Úlohou kraja nie je otvárať povojnové právne otázky ani živiť konflikty medzi Slovákmi a Maďarmi. Úlohou kraja je zabezpečiť férové služby, rovnaký prístup, dvojjazyčnú citlivosť tam, kde je prirodzená, podporu miestnej identity a jasné odmietnutie politického zneužívania národnostných tém.
- V južných okresoch Dunajská Streda a Galanta treba citlivo pracovať s národnostnou rozmanitosťou, jazykovou dostupnosťou služieb, spoluprácou so samosprávami a rešpektom k miestnym komunitám. V Dunajskej Strede je dlhodobo významné maďarské obyvateľstvo a mesto samo pri sčítaní 2021 uvádzalo zmeny v národnostnom zložení, starnutie obyvateľstva a nárast vzdelanosti.
- Zároveň treba jasne povedať, že sociálna politika nesmie byť etnická politika. Problémy chudoby, osamelosti, závislostí, zanedbanej školskej dochádzky, bývania, nezamestnanosti, dlhov, exekúcií alebo sociálneho vylúčenia sa musia riešiť podľa potrieb ľudí, nie podľa národnosti.
- Trnavský kraj má veľkú zodpovednosť v sociálnych službách. Kraj má vlastnú Koncepciu rozvoja sociálnych služieb na roky 2023–2030 a zverejňuje aj dôležité dokumenty a monitorovanie v oblasti sociálnych služieb.
- Prioritou musí byť dostupnosť domovov sociálnych služieb, zariadení pre seniorov, špecializovaných zariadení, podporovaného bývania, služieb pre ľudí so zdravotným znevýhodnením a terénnych služieb. Kraj prevádzkuje alebo eviduje viacero sociálnych zariadení, napríklad v Galante, Holíči, Hornom Bare, Senici, Skalici, Šintave, Seredi a ďalších lokalitách.
- Kraj musí pokračovať v modernizácii sociálnych zariadení, ale nie iba formou budov. Dôležité je, aby človek v zariadení nežil izolovane, anonymne a bez dôstojnosti. Sociálne služby musia byť menšie, ľudskejšie, komunitnejšie a bližšie k prirodzenému životu.
- Pozitívne je, že Trnavský kraj v roku 2024 deklaroval investície do výstavby, rozširovania a modernizácie zariadení sociálnych služieb vo výške takmer 6,3 milióna eur vrátane projektov podporovaného bývania v Medveďove, rozširovania Zeleného domu v Skalici a špecializovaného zariadenia pri Moravskom Svätom Jáne.
- Toto musí pokračovať, ale s väčšou kontrolou výsledkov: koľko ľudí reálne čaká na službu, kde sú najdlhšie poradovníky, aké sú rozdiely medzi okresmi, koľko stojí jedno miesto, aká je kvalita starostlivosti a ako sa dá viac služieb preniesť do terénu.
- Trnavský kraj musí reagovať na starnutie populácie. Seniori potrebujú nielen zariadenia, ale aj dopravu k lekárom, dennú starostlivosť, odľahčovacie služby pre rodiny, tiesňové volanie, bezbariérovosť, komunitné centrá a terénnu opatrovateľskú službu.

- Príkladom praktického riešenia je služba typu „SOS gombík – domáce tiesňové volanie“, ktorú v Trnave uvádza mesto v spolupráci s krajskou inovačnou rozvojovou agentúrou. Takéto riešenia majú byť dostupné aj mimo krajského mesta, najmä v menších obciach a pre osamelo žijúcich seniorov.
- Kraj musí pomôcť obciam, ktoré samy nemajú kapacity na sociálne plánovanie. Komunitné plánovanie sociálnych služieb má zohľadňovať miestne špecifiká, čo je zvlášť dôležité v kraji s tak rozdielnymi okresmi.
- V záhorských okresoch Senica a Skalica treba viac riešiť dostupnosť služieb v menších obciach, dopravu, starnutie, dostupnosť lekárov, opatrovateľskú službu a udržanie mladých ľudí. V Piešťanoch treba sociálnu politiku prepájať s kúpeľníctvom, rehabilitáciou a zdravotným turizmom. V Trnave treba riešiť tlak rastúceho mesta, bývanie, mládež, školy, dopravu a služby pre zázemie krajského centra.
- V Galante a Dunajskej Strede treba popri sociálnych službách riešiť aj jazykovú dostupnosť informácií, dôveru medzi komunitami, dostupnosť škôl, verejnej dopravy, sociálneho poradenstva a podporu rodín v zmiešanom slovensko-maďarskom prostredí.
- Kraj musí odmietnuť akékoľvek kolektívne nálepkovanie. Rómske komunity, maďarská menšina, seniori, ľudia bez domova, ľudia so zdravotným znevýhodnením ani sociálne slabšie rodiny nesmú byť používané ako strašiak v politike. Zároveň však kraj nesmie zatvárať oči pred problémami verejného poriadku, školskej dochádzky, hygieny, bývania, práce a zodpovednosti.
- Sociálna pomoc musí byť férová: kto pomoc potrebuje, má ju dostať; kto môže pracovať, má byť vedený k práci; kto zneužíva systém alebo odmieta spolupracovať, nemôže mať rovnaké postavenie ako človek, ktorý sa snaží svoju situáciu zmeniť.
- Kraj má podporovať aktivačné programy, sociálne podniky, rekvalifikácie, verejnoprospešné práce, spoluprácu so školami, zariadeniami sociálnych služieb, obcami, úradmi práce, neziskovým sektorom a zamestnávateľmi.
- Osobitnou témou je bezdomovectvo. Štát má Akčný plán na roky 2024–2026 nadväzujúci na koncepciu riešenia bezdomovstva, ktorý má pomôcť ľuďom, aby nezostávali bez strechy nad hlavou. Kraj by mal na tieto opatrenia nadviazať vlastným regionálnym systémom spolupráce s mestami a obcami.
- Trnavský kraj musí podporovať prechodové bývanie, hygienické centrá, sociálne poradenstvo, terénnu prácu a návrat ľudí do pracovného režimu. Bezdomovectvo sa nedá riešiť iba vytláčaním ľudí z verejných priestorov.
- Kraj musí lepšie prepájať sociálnu politiku so zdravotníctvom. Senior, človek po úraze, človek s duševným ochorením, zdravotne znevýhodnený občan alebo rodina starajúca sa o odkázaného člena nesmie blúdiť medzi úradmi, lekármi, obcou, krajom a štátom.
- Preto treba rozvíjať integrované posudzovanie potrieb človeka: zdravotný stav, sociálna situácia, odkázanosť, bývanie, rodinné zázemie, doprava, dostupnosť služieb a finančná situácia musia byť posudzované spolu, nie oddelene.
- Trnavský kraj musí byť krajom rodiny. Rodiny potrebujú dostupné školy, internáty, dopravu, športoviská, zdravotnú starostlivosť, sociálne služby, poradenstvo, bezpečné verejné priestory a dostupné bývanie.
- Kraj má významnú úlohu v strednom školstve. Sociálna politika musí byť prepojená so vzdelávaním: žiaci zo slabšieho prostredia, deti zo vzdialených obcí, mladí ľudia s problémami v rodine alebo deti so špeciálnymi potrebami musia dostať podporu skôr, než vypadnú zo systému.
- Kraj musí podporovať internáty, školských psychológov, kariérne poradenstvo, duálne vzdelávanie, spoluprácu škôl so zamestnávateľmi a projekty, ktoré mladým ľuďom ukážu, že v Trnavskom kraji má zmysel zostať.
- Dôležitou súčasťou sociálnej stability je doprava. Bez dostupnej verejnej dopravy nemá senior lekára, mladý človek školu, zamestnanec prácu a človek v kríze sociálnu službu. Sociálna politika kraja preto musí byť prepojená s integrovanou dopravou, čo sa objavuje aj v strategických dokumentoch TTSK.
- Kraj musí posilniť dostupnosť verejnej dopravy najmä medzi obcami a okresnými mestami, k nemocniciam, školám, zariadeniam sociálnych služieb, úradom a pracovným centrám.
- Trnavský kraj je aj poľnohospodársky silný región. Štatistický úrad uvádza, že poľnohospodárska pôda tvorí 69,3 % výmery kraja a kraj patrí medzi najproduktívnejšie poľnohospodárske regióny Slovenska.
- To treba využiť aj sociálne: školské jedálne, krajské zariadenia, domovy sociálnych služieb a nemocnice môžu viac spolupracovať s lokálnymi producentmi, družstvami, farmami a regionálnymi dodávateľmi potravín.

- Sociálna politika kraja preto nemá byť len výdavková položka. Má byť súčasťou regionálneho hospodárstva: práca, lokálne potraviny, sociálne podniky, komunitné služby, starostlivosť o seniorov, rehabilitácia, vzdelávanie a doprava.
- Trnavský kraj musí posilniť krízovú pripravenosť sociálnych zariadení. Extrémne počasie, výpadky energií, povodne, veterné smršte a dopravné výpadky ohrozujú najmä seniorov, odkázaných ľudí a zariadenia sociálnych služieb. Okresné úrady majú odbory krízového riadenia, s ktorými musí kraj prakticky spolupracovať.
- Každé krajské sociálne zariadenie má mať krízový plán: voda, energia, teplo, evakuácia, lieky, doprava, náhradné ubytovanie, komunikácia s rodinami a spolupráca s hasičmi a záchranármi.
- Trnavský kraj musí byť krajom pokoja, nie krajom vyhrocovania. Historické, národnostné a sociálne témy treba riešiť vecne, pokojne a bez politického primitívizmu.
- Základná línia programu musí byť jasná: rešpekt k menšinám, nulová tolerancia k extrémizmu, spravodlivé pravidlá pre všetkých, adresná pomoc tým, ktorí ju potrebujú, a dôsledné vyžadovanie zodpovednosti tam, kde je človek schopný spolupracovať.
- Cieľom sociálnej politiky Trnavského kraja nemá byť iba správa zariadení. Cieľom má byť kraj, kde senior nezostane sám, rodina má oporu, človek so zdravotným znevýhodnením má dôstojné služby, mladý človek má perspektívu, menšiny sa necítia odstrčené, obce nie sú zabudnuté a sociálne problémy sa riešia skôr, než prerastú do konfliktov.
- Trnavský kraj má byť krajom dôstojnosti, práce, rodiny, sociálnej stability a pokojného spolužitia Slovákov, Maďarov, Rómov a všetkých obyvateľov bez ohľadu na pôvod, jazyk alebo sociálnu situáciu.

# 10 Školstvo, vzdelávanie a talent

*Škola pre reálny život a budúcnosť regiónu*

**Trnavský samosprávny kraj je zriaďovateľom stredných škôl, gymnázií, konzervatórií, internátov a viacerých školských zariadení. Kraj preto nesie priamu zodpovednosť za kvalitu stredoškolského vzdelávania, technický stav budov, odborné vybavenie, internáty, športoviská a prepojenie škôl s reálnym životom.**

- Školstvo v kraji nesmie fungovať ako administratívna rutina. Musí byť základom budúcej ekonomiky regiónu, priemyslu, zdravotníctva, technológií, služieb, poľnohospodárstva, športu a kultúry.
- TTSK zriaďuje desiatky stredných škôl rôzneho typu — gymnáziá, priemyselné školy, obchodné akadémie, zdravotnícke školy, odborné školy, konzervatóriá aj odborné učilištia. Každý okres kraja má pritom iné potreby a inú hospodársku logiku.
- Trnava potrebuje silné technické, univerzitné a jazykové školstvo naviazané na automobilový priemysel, výskum, univerzity, IT sektor a moderné technológie.
- Piešťany potrebujú prepojenie školstva s kúpeľníctvom, rehabilitáciou, zdravotníctvom, športom, elektrotechnikou, technológiami a cestovným ruchom.
- Dunajská Streda, Galanta a juh kraja potrebujú silné odborné školstvo pre poľnohospodárstvo, logistiku, potravinárstvo, energetiku, služby, dopravu a technické profesie.
- Senica, Skalica a Záhorie potrebujú podporu remesiel, strojárstva, vinárstva, agroturistiky, služieb a regionálneho podnikania.
- Hlohovec, Leopoldov a okolité oblasti potrebujú kvalitné technické a odborné školy pre priemysel, dopravu, energetiku a služby.
- Kraj musí prestať vnímať odborné školstvo ako „slabšiu“ časť vzdelávania. Remeslá, technické odbory, zdravotnícke profesie, gastronómia, služby, energetika, elektrotechnika a IT sú základom fungovania regiónu.
- Trnavský kraj musí systematicky podporovať duálne vzdelávanie, praktickú výučbu a prepojenie škôl so zamestnávateľmi, priemyslom, nemocnicami, kúpeľmi, poľnohospodárskymi podnikmi a technologickými firmami.
- Školy nesmú produkovať absolventov bez praktických zručností. Kraj musí podporovať moderné dielne, laboratóriá, odborné učebne, digitálne technológie, simulátory a reálnu prax.
- TTSK musí podporovať aj mimoriadne nadaných študentov. Gymnáziá, jazykové školy, technické školy a umelecké školy musia mať priestor rozvíjať talent a spolupracovať s vysokými školami, firmami a vedeckými pracoviskami.
- Inklúzia nesmie znamenať zníženie úrovne vzdelávania pre všetkých. Každý študent má dostať primerané podmienky podľa svojich schopností, potrieb a talentu.
- Kraj musí podporovať kvalitné špeciálne školstvo, odbornú pomoc a zároveň rozvoj talentovaných študentov. Priemernosť nesmie byť cieľom systému.
- Veľkou témou sú internáty. Mnohé internáty v kraji sú zastarané, energeticky náročné a technicky zanedbané. Kraj musí investovať do ich modernizácie, bezpečnosti, hygieny a kvality života študentov.
- Školstvo v kraji musí byť viac prepojené s vysokými školami. Trnava je univerzitné mesto s Univerzitou sv. Cyrila a Metoda a Trnavskou univerzitou; tieto školy musia byť prirodzenými partnermi kraja pri výskume, inováciách, zdravotníctve, sociálnej práci, školstve a technológiách.
- TTSK má podporovať stáže, výmenné pobyty, spoluprácu univerzít so strednými školami a zapájanie študentov do regionálnych projektov.
- Kraj musí viac podporovať jazykové vzdelávanie, digitálne zručnosti, finančnú gramotnosť, dopravnú výchovu, prvú pomoc a praktické životné zručnosti.

- Školy musia viac spolupracovať s rodičmi. Kraj má podporovať moderné informačné systémy, jednoduchšiu administratívu a lepšiu komunikáciu medzi školou a rodinou.
- Učitelia a odborní zamestnanci škôl si zaslúžia lepšie podmienky, moderné pracovné prostredie a kvalitné ďalšie vzdelávanie.
- TTSK musí pravidelne hodnotiť stav škôl, internátov, jedální, telocviční, laboratórií, športovísk a technického vybavenia.
- Kraj musí podporovať školy aj ako komunitné centrá: kultúra, šport, vzdelávanie, celoživotné vzdelávanie, krúžky a mimoškolské aktivity.
- Cieľom Trnavského samosprávneho kraja musí byť školstvo, ktoré pripraví mladých ľudí na reálny život, modernú ekonomiku, remeslá, technológie, zdravotníctvo, podnikanie aj budúcnosť regiónu.

# 11 Šport a aktívny život

*Šport ako zdravie, komunita a identita*

**Trnavský samosprávny kraj má obrovskú športovú tradíciu a potenciál, ktorý musí systematicky rozvíjať. Šport nie je iba voľnočasová aktivita — je to zdravie, disciplína, prevencia kriminality, komunita, reprezentácia regiónu a kvalita života.**

- Šport v kraji nesmie byť brzdený neprehľadnou byrokraciou, zanedbanou infraštruktúrou ani ideologickým konfliktom s rozumným využívaním prírody a verejného priestoru.
- Trnava je prirodzeným futbalovým centrom kraja. FC Spartak Trnava patrí medzi historicky najvýznamnejšie kluby Slovenska a kraj musí podporovať nielen profesionálny futbal, ale aj mládežnícke akadémie, tréningové centrá a športovanie detí.
- Piešťany majú silnú tradíciu hokeja, tenisu, vodných športov, plávania, atletiky a rehabilitačného športu. Mesto pri Váhu a Sĺňave musí zostať športovo-rekreačným centrom regiónu.
- Dunajská Streda je významným športovým centrom južnej časti kraja. DAC 1904 Dunajská Streda patrí medzi najvýznamnejšie futbalové kluby na Slovensku a vytvára silnú športovú identitu regiónu.
- Senica, Skalica, Galanta, Hlohovec a ďalšie okresy majú tradície vo futbale, hádzanej, volejbale, basketbale, atletike, cyklistike, stolnom tenise, bojových športoch, gymnastike, kulturistike, silových športoch, vodných športoch a mládežníckom športe.
- Kraj musí podporovať všetky športy — nielen najviditeľnejšie profesionálne kluby. Prioritou má byť pohyb detí, mládeže, rodín a verejnosti.
- Športová politika kraja musí byť postavená aj na podpore bežného pohybu a zdravého životného štýlu. Turistika, nordic walking, rekreačný beh, korčuľovanie, inline športy, orientačný beh, rekreačná cyklistika a pohyb pri vode musia byť prirodzenou súčasťou života regiónu.
- Trnavský kraj má ideálne podmienky pre nordic walking a rekreačný pohyb: kúpeľné prostredie Piešťan a Smrdákov, hrádze pri Váhu, Malý Dunaj, Žitný ostrov, Záhorie, Malé Karpaty, lesné cesty a vinohradnícke oblasti.
- Kraj musí podporovať budovanie a značenie trás pre peších, turistov, nordic walking, bežcov, cyklistov, korčuliarov a rekreačný šport v celom regióne.
- Veľkou témou kraja je vodný šport. Sĺňava, Váh, Dunaj, Malý Dunaj a vodné plochy južného Slovenska majú obrovský potenciál pre kanoistiku, veslovanie, vodné lyžovanie, paddleboardy, plachtenie, rybárstvo, rekreačný šport a turistiku.
- Piešťany a Sĺňava musia opäť patriť k najvýznamnejším športovo-vodným centrám Slovenska. Vodné športy, preteky, kempy a športové podujatia sú prirodzenou súčasťou identity regiónu.
- Environmentálna ochrana nesmie automaticky likvidovať športový život pri vode. Kraj musí presadzovať rozumné zonovanie chránených území tak, aby sa dali využívať rekreačné a športové časti bez poškodenia prírody.
- Trnavský kraj potrebuje modernú športovú infraštruktúru: telocvične, plavárne, zimné štadióny, atletické areály, multifunkčné športoviská, cyklotrasy, workoutové zóny a verejné športové priestory.
- V kraji stále chýbajú moderné plavárne a kvalitné kryté športové zariadenia. Kraj musí podporovať výstavbu a modernizáciu plaveckých bazénov, športových hál a rehabilitačno-športových centier.
- Piešťany musia mať moderný 50-metrový plavecký bazén a športovo-rehabilitačné centrum využiteľné pre školy, kluby, verejnosť, kúpele aj vrcholový šport.
- Športová infraštruktúra musí byť prepojená so školstvom, zdravotníctvom, kúpeľníctvom, cestovným ruchom a komunitným životom.
- Kraj musí podporovať športové internáty, športové triedy, mládežnícke akadémie a tréningové centrá.

- TTSK musí vytvárať podmienky na organizovanie medzinárodných športových podujatí: futbal, hokej, atletika, vodné športy, cyklistika, triatlon, tenis, volejbal, hádzaná, bojové športy, kynologické podujatia, jazdecké športy a ďalšie disciplíny.
- Veľký význam má šport pre seniorov a verejnosť. Kraj musí podporovať cyklotrasy, turistické trasy, rekreačné zóny, športové podujatia pre verejnosť a zdravý pohyb obyvateľov.
- Športová kynológia, agility, canicross, výcvik služobných psov a komunitné kynologické aktivity majú v regióne tradíciu a potenciál. Kraj má podporovať areály a podujatia, ktoré prepájajú šport, bezpečnosť a komunitný život.
- Šport nesmie byť výsadou veľkých miest. Aj menšie obce musia mať kvalitné ihriská, telocvične, športové kluby a bezpečné priestory pre deti.
- Trnavský kraj musí podporovať dobrovoľníkov, trénerov a športové kluby, ktoré pracujú s mládežou. Bez nich nebude mať región budúcnosť ani športové úspechy.
- Kraj musí zlepšiť transparentnosť financovania športu. Dotácie, granty a podpora športových klubov musia byť verejne kontrolovateľné a rozdeľované férovo.
- Športová politika kraja musí byť dlhodobá, odborná a postavená na reálnych potrebách regiónu, nie na náhodných projektoch alebo politických prioritách jedného volebného obdobia.
- Šport musí byť dostupný každému: deťom, mládeži, rodinám, seniorom, zdravotne znevýhodneným aj rekreačným športovcom.
- Cieľom Trnavského samosprávneho kraja musí byť región, kde šport nie je luxusom ani doplnkom, ale prirodzenou súčasťou života, zdravia, výchovy a identity regiónu.

# 12 Kultúra a historická pamäť

*Živý kraj histórie, festivalov a tradícií*

**Trnavský samosprávny kraj nesmie byť iba administratívnym územím medzi Bratislavou, Moravou a Dunajom. Musí byť živým kultúrnym priestorom, kde história, voda, víno, kúpele, folklór, architektúra, hudba, film, remeslá a každodenný život vytvárajú spoločnú identitu kraja.**

- Kultúra nie je luxus. Kultúra je pamäť kraja. Je to jazyk, hudba, festival, jarmok, vinohrad, kúpele, púť, starý most, letné kino, dychovka v parku, vôňa termálnej vody, zvuk kostolných zvonov, folklór pod holým nebom a svetlo večerného mesta počas festivalu.
- Trnavský kraj patrí medzi kultúrne najrozmanitejšie regióny Slovenska. Spája kúpeľné mestá, vinohradnícke oblasti, pútnické miesta, veľkomoravské pamiatky, maďarskú kultúrnu tradíciu juhu, záhorácke remeslá, sakrálnu architektúru, funkcionalizmus, technické pamiatky, vodné diela aj moderné festivaly.
- Kultúrna politika kraja nesmie byť centralizovaná iba do Trnavy. Každý okres, každé mesto aj malé obce musia cítiť, že patria do spoločného kultúrneho priestoru kraja.
- Trnava musí zostať kultúrnym a univerzitným srdcom kraja. Divadlo Jána Palárika, Galéria Jána Koniarka, Západoslovenské múzeum, Kreatívne centrum Trnava, univerzitná tradícia a historické jadro mesta vytvárajú silnú kultúrnu základňu regiónu.
- Piešťany musia zostať medzinárodným kúpeľným, festivalovým a spoločenským centrom kraja. Dom umenia, kúpeľný park, Kolonádový most, funkcionalizmus, secesia, Cinematik, Lodenica, letisko, SÍňava a kúpeľná promenáda robia z Piešťan mesto s atmosférou, akú nemá nikde inde na Slovensku.
- Piešťanský región nesie jednu z najstarších stôp ľudskej civilizácie v strednej Európe. Moravianska venuša pri Moravanoch nad Váhom patrí medzi najvýznamnejšie archeologické nálezy Slovenska a musí byť jedným zo symbolov kultúrnej identity kraja.
- Hlohovec musí byť rozvíjaný ako historické mesto pri Váhu — zámok, park, Vlastivedné múzeum, vinohradníctvo, Františkánske námestie, hvezdáreň a kultúrne podujatia patria k identite mesta.
- Leopoldov musí byť citlivo prezentovaný cez svoju pevnostnú históriu, vojenské dejiny a historickú väzbu na štátne dejiny Slovenska.
- Galanta a Sereď musia byť kultúrnymi centrami Dolného Považia. Kaštiele, Váh, múzeá, historické jadro, technické dedičstvo, židovská história a regionálne festivaly musia byť silnejšie podporované.
- Dunajská Streda, Šamorín, Veľký Meder, Gabčíkovo a celý Žitný ostrov predstavujú jedinečný kultúrny a jazykový priestor kraja. Maďarská kultúrna tradícia, termálny turizmus, folklór, hudba, gastronómia, voda a cezhraničné väzby na Maďarsko sú prirodzenou súčasťou identity TTSK.
- Veľký Meder nesmie byť iba kúpalisko. Má byť živým kultúrnym a rekreačným centrom juhu kraja — termálna voda, hudba, rodinný turizmus, festivaly, gastronómia a kultúra pri vode.
- Šamorín musí byť rozvíjaný ako centrum športu, moderného umenia, vodných športov a medzinárodných podujatí.
- Tomášikovo, Jahodná a Dunajský Klátov musia byť súčasťou kultúrno-vodnej trasy Malého Dunaja — vodné mlyny, rieka, remeslá, cykloturistika, vodáctvo a pokoj krajiny.
- Gabčíkovo nesmie byť iba technická stavba. Je to symbol modernej vodnej energetiky, techniky a vzťahu človeka a rieky.
- Senica, Skalica, Holíč, Sobotište, Gbely, Šaštín-Stráže a celé Záhorie musia byť prezentované ako svojbytný kultúrny svet: vinohradníctvo, remeslá, pútnické tradície, technické pamiatky, folklór, záhorácke nárečie a väzby na Moravu.

- Skalica musí byť prezentovaná ako jedno z najvýznamnejších historických miest kraja: vinohradníctvo, Skalický trdelník, jarmoky, sakrálne pamiatky, rotunda sv. Juraja, literárne mystifikácie okolo Huga Grefta a silná meštianska tradícia robia zo Skalice mesto s vlastným charakterom a humorom.
- Holíčsky zámok, veterný mlyn a historické centrum Holíča musia byť jedným zo symbolov severozápadu kraja.
- Kopčany a kostol sv. Margity Antiochijskej patria medzi najvýznamnejšie veľkomoravské lokality Slovenska a musia byť súčasťou kultúrnej trasy Kopčany – Holíč – Skalica – Morava.
- Šaštín-Stráže musia zostať duchovným a pútnickým centrom Slovenska. Púť, bazilika a tradícia Sedembolestnej Panny Márie patria k duchovnej identite kraja.
- Smolenice, Dolná Krupá, Chtelnica, Dobrá Voda, Dechtice a Malé Karpaty musia tvoriť kultúrno-prírodnú os kraja — Smolenický zámok, Molpír, Beethovenovská tradícia v Dolnej Krupej, vinohrady, lesy a hudba musia byť prepojené do jedného živého priestoru.
- Jaskyňa Driny pri Smoleniciach je jedinou sprístupnenou jaskyňou západného Slovenska a jednou z najvýznamnejších prírodných atrakcií kraja. Musí byť silnejšie prepojená s kultúrnym a turistickým životom regiónu.
- Jahodník musí byť rozvíjaný ako rekreačné a prírodné centrum kraja — turistika, lesy, šport, cyklotrasy, oddych a kultúrne podujatia v prírode majú byť prirodzenou súčasťou života regiónu.
- Dobrá Voda a zrúcanina hradu Dobrá Voda musia byť výraznejšie zapojené do kultúrnych a turistických trás Malých Karpát.
- Katarínka pri Dechticiach patrí medzi najvýznamnejšie dobrovoľnícke a historické projekty na Slovensku. Spojenie histórie, dobrovoľníctva, lesa a kultúrnej obnovy je vzorom toho, ako sa má pracovať s kultúrnym dedičstvom.
- Vrbové musí byť rozvíjané cez Mórica Beňovského, šikmú vežu, cestovateľskú tradíciu, literárne podujatia a regionálne festivaly.
- Trnavský kraj musí výraznejšie podporovať vinohradníctvo a kultúru vína. Malokarpatská vínna cesta, Skalica, Smolenice, Dolná Krupá, Vrbové, Hlohovec a ďalšie oblasti majú byť spojené do jedného kultúrno-gastronomického priestoru.
- Kraj musí podporovať folklórne festivaly, vinobrania, púte, jarmoky, remeselné trhy, filmové festivaly, hudobné podujatia, historické slávnosti, športovo-kultúrne akcie aj menšie obecné podujatia.
- Kultúrna politika nesmie zabúdať na malé kultúrne priestory — kníhkupectvá, antikvariáty, filmové kluby, hudobné kluby, regionálne galérie, folklórne domy a malé festivaly.
- Kultúra musí byť prepojená so školstvom. Každé dieťa v kraji má poznať Moraviansku venušu, Kopčany, Trnavu, Piešťany, Skalicu, Holíč, Smolenice, Žitný ostrov, Dunajskú Stredu, Vrbové, Hlohovec a históriu svojho regiónu.
- Kraj má zaviesť program „Poznaj svoj kraj“: návštevy múzeí, galérií, kúpeľov, archeologických lokalít, zámkov, vodných mlynov, vinohradov, pútnických miest, festivalov a technických pamiatok.
- Trnavský kraj musí vytvoriť jeden spoločný kultúrny portál, kde budú všetky festivaly, koncerty, jarmoky, folklórne podujatia, výstavy, divadlá, kiná, múzeá, športovo-kultúrne podujatia a regionálne slávnosti.
- Grantový systém kraja musí byť jednoduchší, férový a otvorený aj pre malé mestá, obce, maďarské kultúrne organizácie, folklórne súbory, mladých umelcov, remeselníkov a lokálnych organizátorov.
- Kraj musí viac počúvať odborníkov v kultúre — historikov, múzejníkov, knihovníkov, kurátorov, pamiatkarov, dramaturgov, organizátorov festivalov, folkloristov, architektov, pedagógov aj miestnych nadšencov.
- Kultúra je aj ekonomika. Festival, múzeum, koncert, vinobranie, kúpele, púť alebo kultúrna trasa znamenajú návštevníkov v hoteloch, kúpaliskách, kúpeľoch, vinárstvach, kaviarňach, obchodoch a službách.
- Trnavský samosprávny kraj má všetko: praveké dejiny, veľkomoravské dedičstvo, kúpele, vinohrady, vodu, púte, technické pamiatky, funkcionalizmus, folklór, menšinovú kultúru, film, hudbu, festivaly aj moderné umenie.

- Cieľom je kultúrne sebavedomý kraj, kde sa obyvatelia Piešťan, Trnavy, Dunajskej Stredy, Veľkého Medera, Skalice, Senice, Holíča, Hlohovca, Galanty, Šamorína aj malých obcí budú cítiť ako súčasť jedného živého a rozmanitého kultúrneho priestoru.
- Trnavský samosprávny kraj nesmie byť krajom tichej administratívy. Musí byť krajom festivalov, vína, filmu, vody, histórie, hudby, pútnikov, športu, remesiel, architektúry a života.

# 13 Zdravotníctvo, kúpeľníctvo a nemocnice

*Dostupná starostlivosť v každom okrese*

**Trnavský samosprávny kraj musí byť jedným z hlavných zdravotníckych, kúpeľných, rehabilitačných a preventívnych regiónov Slovenska.**

- Kraj má výnimočné predpoklady: Fakultnú nemocnicu Trnava, sieť nemocníc v okresoch, Národný ústav reumatických chorôb v Piešťanoch, kúpele Piešťany a Smrdáky, termálne vody na juhu kraja, silné kúpeľné a rekreačné zázemie, jadrovú elektráreň Jaslovské Bohunice a priemyselný charakter regiónu.
- Zdravotníctvo kraja nesmie byť rozdelené na „luxusnú zdravotnú turistiku“ pre bohatých a nedostupnú starostlivosť pre bežných obyvateľov. Kvalitná zdravotná, rehabilitačná a kúpeľná starostlivosť musí byť dostupná pre obyvateľov Trnavy, Piešťan, Hlohovca, Galanty, Dunajskej Stredy, Senice, Skalice, Veľkého Medera, Šamorína aj menších obcí.
- Trnavský kraj má geograficky komplikované rozloženie. Od Záhoria cez Trnavu a Piešťany až po Žitný ostrov ide o rozsiahly región s veľkými vzdialenosťami, rozdielnymi mikroregiónmi a rôznou dopravnou dostupnosťou.
- Kraj preto nesmie zostať zdravotnícky centralizovaný iba do Trnavy. Jedna nemocnica nedokáže kvalitne obslúžiť celý kraj a nie je ani logické, aby všetka špecializovaná zdravotná starostlivosť bola sústredená na jednom mieste.
- Trnava má zostať silným fakultným, urgentným a univerzitným centrom kraja, ale Piešťany, Dunajská Streda, Galanta, Skalica, Senica a ďalšie mestá musia mať vlastné stabilné zdravotnícke piliere a špecializované pracoviská.
- Zdravotnícka politika kraja musí byť založená na modeli viacerých silných zdravotníckych centier rozdelených podľa špecializácie a prirodzeného významu jednotlivých regiónov.
- Piešťany musia byť národným centrom reumatológie, ortopédie, rehabilitácie, fyzioterapie a kúpeľnej medicíny. Tieto odbory už dnes prirodzene patria k identite mesta a nie je dôvod ich centralizovať inde.
- Národný ústav reumatických chorôb v Piešťanoch musí byť strategicky podporovaný ako špecializované zariadenie celoštátneho významu s medzinárodným presahom.
- Piešťany potrebujú novú modernú nemocnicu alebo zdravotnícko-kúpeľný kampus, ktorý spojí ortopédiu, rehabilitáciu, fyzioterapiu, hydroterapiu, kúpeľnú medicínu, výskum a ambulancie v jednom modernom areáli.
- Piešťany majú byť centrom rehabilitačnej a následnej zdravotnej starostlivosti pre celý kraj aj širšie Slovensko.
- Trnava musí zostať silným centrom chirurgie, urgentnej medicíny, traumatológie, rádiológie, intenzívnej medicíny, univerzitného vzdelávania a veľkej nemocničnej starostlivosti.
- Vzhľadom na jadrovú elektráreň Jaslovské Bohunice, priemyselné prevádzky a husté dopravné koridory musí mať Trnavský kraj špičkové pracoviská rádiológie, urgentnej medicíny, traumatológie, toxikológie a krízového zdravotníctva.
- Zdravotná pripravenosť kraja musí zodpovedať tomu, že ide o jadrový, priemyselný, kúpeľný aj tranzitný región Slovenska.
- Dunajská Streda potrebuje silné regionálne zdravotnícke centrum pre juh kraja. Rast regiónu, termálny turizmus, prihraničný charakter územia a vzdialenosť od Trnavy znamenajú, že zdravotná starostlivosť musí byť dostupná priamo na juhu kraja.
- Galanta a Sereď musia mať stabilnú nemocničnú a ambulantnú sieť pre Dolné Považie. Priemysel, doprava a rast regiónu si vyžadujú silnú internú, chirurgickú, rehabilitačnú a diagnostickú starostlivosť.
- Skalica a Senica musia zabezpečiť kvalitnú a dostupnú zdravotnú starostlivosť pre Záhorie. Obyvatelia severozápadu kraja nesmú byť odkázaní na dlhé cestovanie za každým špecialistom.

- Hlohovec a Leopoldov potrebujú silnejšiu ambulantnú a diagnostickú dostupnosť vzhľadom na priemysel, dopravu a väzbu na Trnavu, Nitru a Piešťany.
- Šamorín a okolie musia byť vnímané ako dynamicky rastúce územie pri Bratislave a Dunaji. Zdravotnícka infraštruktúra musí držať krok s rastom regiónu.
- Smrdáky predstavujú unikátne sírne kúpele zamerané na dermatológiu a kožné ochorenia. Kraj musí podporovať ich modernizáciu a medzinárodnú prezentáciu ako špecializovaného kúpeľného centra.
- Juh kraja má obrovský termálny potenciál. Dunajská Streda, Veľký Meder, Horné Saliby, Vincov les a ďalšie lokality musia byť rozvíjané ako spojenie rekreácie, rehabilitácie, športu, zdravého pohybu a zdravotného turizmu.
- Termálne vody kraja nesmú byť chápané iba ako turistická atrakcia. Sú súčasťou zdravia, regenerácie, športovej medicíny a kvality života regiónu.
- Prírodné liečivé zdroje Piešťan — termálna voda a liečivé bahno — sú strategickým prírodným bohatstvom Slovenskej republiky a musia viac slúžiť verejnému zdravotníctvu a slovenským pacientom.
- Kraj musí podporovať odborné a právne preverenie, či by štát, mesto Piešťany alebo verejno-súkromný projekt nemohli získať silnejší verejný vplyv na využívanie prírodných liečivých zdrojov v prospech dostupnej rehabilitácie a kúpeľnej starostlivosti.
- Cieľom nemá byť zničenie kúpeľného ostrova ani konflikt s existujúcimi kúpeľmi. Cieľom je, aby termálna voda a kúpeľná starostlivosť viac slúžili aj verejnému záujmu a slovenským pacientom.
- Problémom kraja je starnutie ambulantného sektora. Chýbajú všeobecní lekári, pediatri, internisti, psychiatri, neurológovia, ortopédi a ďalší špecialisti, pričom veľká časť ambulancií funguje na hranici generačného prežitia.
- Človek nesmie v 21. storočí obvolávať desať ambulancií, aby našiel pediatra pre svoje dieťa alebo internistu pre rodiča. Zdravotníctvo musí byť dostupné, normálne a ľudské.
- Kraj musí vytvárať podmienky, aby mladí lekári, zdravotné sestry, fyzioterapeuti a zdravotnícky personál ostávali v regióne. Bez bývania, kvalitného pracovného prostredia a modernej infraštruktúry zdravotníctvo ľudí neudrží.
- TTSK už dnes poskytuje motivačné programy pre všeobecných lekárov a špecialistov; tieto nástroje však treba výrazne rozšíriť a zrýchliť, aby sa región nestal zdravotníckou púšťou.
- Veľkou témou kraja je duševné zdravie. Trnavský kraj potrebuje viac psychiatrov, psychológov, detských psychiatrov, krízových centier a komunitnej psychiatrie.
- Po pandémii, sociálnych problémoch a náraste psychických ochorení už duševné zdravie nemožno odkladať bokom.
- Kraj musí rozvíjať centrá pre autizmus, vývinové poruchy, detské duševné zdravie a podporu rodín.
- Zdravotníctvo musí byť prepojené so sociálnou oblasťou. Dlhodobá starostlivosť, rehabilitácia, opatrovanie seniorov a pomoc rodinám musia fungovať ako jeden systém.
- Pacient po úraze alebo operácii nesmie zmiznúť medzi nemocnicou, poisťovňou a sociálnym systémom. Musí existovať rehabilitačná a sociálna nadväznosť.
- Trnavský kraj musí podporovať moderné rehabilitačné pracoviská v Piešťanoch, Trnave, Galante, Dunajskej Strede, Skalici, Senici a Hlohovci.
- Zdravotníctvo kraja musí byť viac preventívne. Pohyb, plávanie, kúpele, fyzioterapia, zdravá strava, prevencia obezity, skríningy, duševné zdravie a osveta musia byť prirodzenou súčasťou života regiónu.
- Stredné zdravotnícke školy a odborné vzdelávanie musia byť prepojené s nemocnicami, ambulanciami a kúpeľmi. Bez vlastných sestier, fyzioterapeutov, sanitárov a zdravotníkov kraj nebude fungovať.
- Kraj musí vytvárať štipendiá, stáže a motivačné programy pre študentov zdravotníckych odborov, ktorí po škole zostanú pracovať v nemocniciach, ambulanciách alebo kúpeľoch Trnavského kraja.
- Zdravotníctvo kraja musí byť aj ekonomickou témou. Kúpeľníctvo, rehabilitácia, termálne vody, športová medicína, zdravotný turizmus a odborné kongresy môžu byť jedným z motorov ekonomiky regiónu.

- Piešťany a Trnava majú potenciál na medzinárodné kongresy reumatológie, rehabilitácie, ortopédie, balneológie, fyzioterapie, rádiológie a verejného zdravia.
- Juh kraja má potenciál na zdravotno-rekreačný turizmus spojený s termálnymi vodami, športom, regeneráciou a cezhraničnou spoluprácou s Maďarskom.
- Záhorie má potenciál vďaka kúpeľom Smrdáky, dermatológii, rehabilitácii, prírodnej liečbe a pokojnejšiemu rekreačnému charakteru regiónu.
- Kraj musí podporovať moderné objednávacie systémy, telemedicínu, online komunikáciu a digitálne zdravotnícke služby tak, aby pacient nemusel tráviť pol života čakaním alebo zháňaním termínov.
- Zdravotníctvo kraja musí byť postavené na odbornosti, dátach a dlhodobom plánovaní, nie na improvizácii a krátkodobých politických rozhodnutiach.
- Trnavský kraj musí byť regiónom, kde človek cíti, že zdravotníctvo funguje — kde sa dostane k lekárovi, kde nemocnica nepôsobí ako z minulého storočia, kde rehabilitácia nie je luxus a kde kúpeľná tradícia slúži aj ľuďom, ktorí si ju sami nemôžu dovoliť.
- Základná požiadavka znie: vytvoriť sieť viacerých silných zdravotníckych centier po celom kraji, stabilizovať lekárov a ambulancie, modernizovať nemocnice, rozvíjať kúpele a termálne vody, posilniť rehabilitáciu, duševné zdravie a prevenciu a zabezpečiť dostupnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov každého okresu Trnavského samosprávneho kraja.

# Zdroje a podklady

Vybrané oficiálne zdroje k údajom a právnym tvrdeniam použitým v programe. Údaje boli aktualizované k októbru 2026.


- **Štatistický úrad SR:** Trnavský kraj - charakteristika regiónu; poľnohospodárska pôda 69,3 % výmery kraja.
  https://slovak.statistics.sk/
- **Trnavský samosprávny kraj:** Schválený rozpočet na rok 2026: 320 mil. eur príjmov a výdavkov, 84 mil. eur kapitálových výdavkov.
  https://trnava-vuc.sk/krajski-poslanci-schvalili-rozpocet-na-rok-2026-prioritami-zupy-budu-zdravotnictvo-socialna-starostlivost-a-mosty/
- **Trnavský samosprávny kraj:** Často kladené otázky - rozsah ciest II. a III. triedy v správe TTSK.
  https://trnava-vuc.sk/casto-kladene-otazky/
- **Najvyšší kontrolný úrad SR:** Opravy a údržba ciest v správe VÚC; stav regionálnych ciest a mostov za roky 2021-2024.
  https://www.nku.gov.sk/w/takmer-kazdy-druhy-regionalny-most-je-v-zlom-technickom-stave
- **Slov-Lex:** Zákon č. 564/2004 Z. z. - rozpočtové určenie výnosu dane z príjmov územnej samospráve.
  https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/564/
- **Slov-Lex:** Zákon č. 528/2005 Z. z. o výkone trestu povinnej práce, účinné znenie od 1. 8. 2026.
  https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/528/20260801
- **TTSK - strategické a rozpočtové dokumenty:** Záverečné účty, koncepcie sociálnych služieb, stratégia rozvoja vidieka a ďalšie verejné podklady.
  https://trnava-vuc.sk/


*Poznámka: Programové návrhy a politické hodnotenia sú formulované ako programové záväzky; uvedené zdroje slúžia na overenie použitých faktických a číselných údajov.*

# TRNAVSKÝ KRAJ OBČANOM

*Programové tézy 2026*

*Transparentne · efektívne · hospodárne*